

Domoljub

V Ljubljani, 9. januarja 1936

Čelo 49 • Štev. 2

Hud udarec za gorske kmete

Kmet je kralj. Če ima dobro in čedno napravo, če ima primerno zemljo, da jemlje iz nje življenje in davek, če nima dolgov, pač pa polne hleve, in če ima še kopico zdravih in pokornih otrok, je kmet kralj, neodvisen od vsega sveta.

Ta slavospev je napisal pokojni dr. Ivan Tavčar hribovskim kmetom v loškem hribovju. Znano je, da obstojajo v višjih hribovih kmetije posebne vrste. To so kmetije z zaokroženim zemljiščem, s hišo navadno v sredi obdelane zemlje, oddaljene včasih še več kot pol ure ena od druge. V prejšnjih časih, ko je les še imel ceno, je vladalo blagostanje po teh kmetijah. Sedaj je les izgubil vrednost, iz bolj oddaljenih hribov se ga večkrat komaj izplača spravljati v dolino. Tudi živina je malo vredna. Žita pa t' kmetije jako malo pridelajo, samo nekoliko ovs, ječmena ali ajde.

Zato gre tem kmetijam sedaj zelo hudo za denar. Kljub navidezni trdnosti je največkrat težko spraviti skupaj za davke in sol, za obliko pa že včasih kar ne gre.

V teh slabih časih je kljub zaščiti kmet nasproti denarnim zavodom in upnikom zadel nad 250 takih kmetij hud udarec. Z novim lovskim zakonom so bila povečana lastna lovišča od 200 oralov na 200 hektarov in s tem je v dravski banovini izgubilo nad 250 takih kmetov svoja lastna lovišča. Ako računamo, da so ta lovišča donasala tem kmetom od 500 do 1000 dinarjev letnih dohodkov, si vsakdo lahko predstavlja, kakšen udarec pomeni to zanje.

Tisti lovci, ki so se nad deset let borili za ta uspeh, bodo rekli, saj to koristi na drugi strani občinam, ki bodo dobivale radi tega višje lovske zakupnine in tako pride denar nazaj kmetom v korist, ker bodo občine lahko znižale druge občinske davke. To pa ne drži. Tako premožnih ljudi, ki bi lahko žrtvovali vsako leto več tisoč dinarjev za lovsko zabavo, je vedno manj v vladajoči denarni krizi. Zato je tekmovalcev pri dražbah občinskih lovišč vedno manj. Čim večje je lovišče, tem bolj se njih število krči. Zakupniki se bodo glede takih povečanih lovišč sklicevali tudi na to, da je po takih redko naseljenih krajih zelo veliko priložnosti za lovsko tatvino. Družine, ki jim je bil lasten lov odvzet, bodo prepričane do poznih rodov, da jim je bil lov odvzet po krivici in bodo o lovski tatvini imeli svoje pojme.

Taka višja lovišča bodo posebno pripravna za gojitev večje divjačine. Ta divjačina bo seveda kmetom delala večkrat znatne škode. Nastali bodo spori. Za kmete bo to nova težava. Do sreskega načelstva in do sodnije je od takih kmetij jako daleč. Komisije bodo vze-

le mnogo časa in bodo drage. To bo povod za nerazpoloženje med lovskimi zakupniki in kmeti.

Tudi to bo vplivalo na cene pri dražbah teh lovišč. Zato občine nikakor ne bodo dobile za povečane love toliko, za kolikor bodo kmetije oškodovane.

Nastali bodo tudi spori med temi kmetijami in občinami. Kmetije, ki ne bodo mogli pogrešati odpadlih dohodkov, bodo upravičeno zahtevali od občinskih odbornikov, da naj glasujejo za to, da se lovska zakupnina razdeli med zemljiške posestnike. Te ne bo mogoče ločiti samo za kmete, ki so izgubili svoja lovi-

šča; vse zakupnine pa velikokrat ne bo mogoče razdeliti, ker bodo hribovske občine težko našle nadomestilo za pokritje občinskih potreb.

Kmetje so od nekdaj smatrali lovski zakon za barometer zakonodajalčeve naklonjenosti napram kmetu. Ta sprememba v lovskem zakonu spominja na najbolj fevdalno dobo, na dobo, v kateri je lov pomenil več kakor interesi kmečkega stanu.

Zato se prizadeti kmetije obračajo na poslance in na vlado, naj se tudi ta udarec prejšnjega režima čimprej popravi, zakaj zadela jih je nesreča popolnoma brez lastne krivde. Veliko teh kmetij je ravno tik ob mejah dravske banovine, zato je njih obstoj za narod in državo še večjega pomena. Dr. J. M.

Kmetje so zopet dobili svojo stanovsko organizacijo

V skupnosti je moč. Kar posameznik ne more doseči, to lahko dosežejo tisoči enakomislečih in za istimi cilji stremočih. Vsem stanovom gre v današnji stiski za biti ali ne biti. Posamezniki bi se težko vzdržali, zato se organizirajo v stanovskih organizacijah. Kapitalisti imajo svoje strokovne organizacije, delavci svoje, obrtniki svoje. Celo berači gori na Poljskem imajo svojo stanovsko organizacijo. Tudi kmetje po drugih državah imajo močne stanovske organizacije, katerim se imajo pred vsem zahvaliti, da se jim znatno boljše godi kakor kmetu pri nas. Naš slovenski kmet pa do zadnjega ni imel svoje stanovske organizacije. Zato kljub svoji številni premoči ni nič pomenil. Še one skromne ustanove, ki jih je kmet imel, so mu bivši protiljudski režimi uničili ali pa izrgali iz rok. Omenjamo tu le postopanje s Kmetijsko družbo in razpust Kmečke zveze. Oboje je bilo surov udarec kmetu v obraz baš v tistih časih, ko so mu bile take ustanove najbolj potrebne.

Vse hvale vreden je zatorej korak, o katerem smo kratko že zadnjič pisali, da so se na nedeljo pred Božičem zbrali v Ljubljani zastopniki kmečkega stanu in iz cele dežele ter sklenili oživiti Kmečko zvezo, katera naj bi bila stanovska organizacija našega kmeta in mu skušala priboriti pravice, ki mu gredo.

Na ustanovnem obnem zboru so izvolili prvi odbor. Za načelnika Kmečke zveze je bil izvoljen predsednik bivše Kmečke zveze in bivši narodni poslanec Janez Brodar. V pomoč mu je postavljen močen odbor uglednih posestnikov, kmet, strokovnjakov in javnih delavcev, ki so s svojim delom že dokazali, da zaslužijo zaupanje kmečkega ljudstva.

Upamo, da bo ta odbor kos velikim nalogam ki ga čakajo.

Pri živahnem razgovoru, ki se je razvil na občnem zboru, so navzoči zborovalci razlagali težave kmečkega stanu in podali marsikako zdravo misel, kako bi se dalo kmetu pomagati.

Enoglasna je bila zahteva po ustanovitvi kmečke zbornice. Vsi drugi stanovi imajo svoje zbornice, samo kmetje ne. Kadar delajo postave, se vsi stanovi potom svojih zbornic trudijo, da so te postave zanje čim bolj ugodne. Kmetu pa krojijo paragrafe drugi — brez njegove vednosti in brez njegovega soddločevanja. Zato tudi kmet tolikokrat plačuje račune, ki bi jih morali plačati drugi.

Če pogledamo mi proračune: občinske, banovinske, državne, itd., vidimo, kako neznatne vsote so v njih določene za najrevnejšega in najpotrebnejšega: za kmeta. Kmečka zveza bo imela važno nalogo, da se pri proračunskih postavkah najodločneje zavzema za potrebe svojega stanu in da na drugi strani omejuje izdatke, ki bi v današnjih resnih časih lahko izostali.

Korupcija v upravi je še dandanes zlo, ki uničuje ne le ugled države, ampak žre tudi milijone ljudskega premoženja. Boj proti vsaki korupciji mora biti ena važnih nalog Kmečke zveze. Dokler ne bo poštenja v upravi, ne bo urejenega gospodarskega življenja.

Lovski zakon je rak-rana našega kmečkega gospodarstva. Zaradi nekaterih bogatinov imamo danes divjačino tako zaščiteno, da lahko nemoteno dela ogromno škodo po poljih in vrtovih. Vsi glasovi po spremembi

Ali je bilo minulo leto boljše ali slabše od prejšnjega?

Anglija je v preteklem letu gospodarsko zelo napredovala. Vendar gospodarskega dviga ni spremljal tudi večji dvig na socialnem polju. Kakor so na eni strani poskočile dividende in se je pojačala proizvodnja vojne in luksuzne industrije, se dnine niso spremenile in se je število brezposelnih le neznatno zmanjšalo.

Nemčija beleži v preteklem letu velik porast v proizvodnji. Vendar je ta porast neenako razdeljen: največji je v vojni industriji in v investicijah (velikih javnih delih), dočim se je število proizvodnje potrebe za vsakdanjo potrošnjo celo znižalo. To pomeni, da povečanje proizvodnje v veliki meri temelji na socialnem izkoriščanju ne samo širokih množic, temveč tudi srednjega stanu. Za Nemčijo se preteklo leto lahko imenuje povoljno, kadar se izrazi v številkah, a slabo, kadar se izraža o gospodarskem stanju poedincev.

Francija z minulimi 12 meseci ne more biti zadovoljna. Trgovina in industrija so stalno nazadovale. Davčni dotok je bil povsod nizji, kakor ga je beležil proračun. Lavalove finančne preuredbe so ostale brez zaželenega uspeha. Izredne mere proti Italiji (sankcije) so Francijo hudo prizadele. Izvoz se je v zadnjih desetih mesecih znižal za skoraj 2 milijardi frankov.

Holandija je bila v preteklem letu država, ki jo je napadala mednarodna spekulacija. Z odločnimi ukrepi vlade je holandski denar vendar obdržal svojo zlato podlago. Izvoz se je zmanjšal za 30 milijonov goldinarjev. Več kot pol milijona ljudi, torej 16 del celokupnega prebivalstva je nezaposlen. V bodoče hočejo misel, da je Holandija kmetijska (agrarna) država opustiti, dvigniti industrijalizacijo in tako zaposliti revne kmete.

Švedija se je v letu 1935 primeroma dobro počutila. Gospodarstvo je imelo zaradi stalnega oboroževanja Anglije, mnogo posla. Novi angleški oboroževalni načrt daje Švediji lepe gospodarske nade za bodočnost. Brezposelnost je padla skoraj na ničlo.

Japonska. Pretekla leta so bila za to državo ugodnejša, kot se je pričakovalo. Na ja-

ponsko gospodarstvo je povoljno vplivala italijansko-abesinska vojna in splošna politična napetost v Evropi. Povečala se je potrošnja industrijskih izdelkov in Japan je prevzel italijanski del svetovne trgovine s svilo. Japonska pričakuje, da se bo leta 1936 v gospodarskem pogledu še boljše odrezala.

Argentina je s preteklim letom zadovoljna. Izvoz se stalno povečava in je znašal v prvih 10 mesecih 1304 milijonov pezet. Prihodi, tako carinski, kakor davčni, so se dvignili, kakor že dolgo ne. Afriška vojna je dala Argentini dvojni dobiček: povečal se je izvoz mesa in hrane in so se tako zvišale cene živini. Odlične zveze z Anglijo omogočajo Argentini dobro prodajo izdelkov v angleških kolonijah in dominijonih.

Grčija je imela preteklo leto velike težave zaradi hudih notranjih borb. Od izseljenecv je prišlo v l. 1935 v Grčijo samo 150 milijonov drahem, dočim pred par leti več kot tri milijarde. Venizelosov upor je stal Grčijo več kot 2 milijardi drahem. V zadnjem času pa se je pričel gospodarski položaj nekoliko izboljšavati.

Amerika pričakuje od novega leta novega in lepšega gospodarskega življenja. Predvsem hoče ameriška vlada povoljne trgovinske dogovore z vsemi državami, zakaj pokazalo se je, da so mnogi obstoječi dogovori domačemu gospodarstvu v škodo.

Romunija se ne ponaša z najboljšim položajem. Ni se ji posrečilo v preteklem letu uvrstiti narodne valute, pač pa je dosegla proračunsko ravnovesje. Vendar državne finance še daleč niso ozdravljene. Industriji manjka surovini. Zato je tudi zmanjšano število delovnih ur v industrijskih podjetjih.

Madjarska si je nekoliko pomagla na račun-italijansko-abesinske vojne, posebno v industriji in kmetijstvu.

Šveica pršteva preteklo leto v vsakem pogledu med slaba leta. Vedno manj je zaposlena industrija in brezposelnost je v primeri z letom 1934 narasla za 30 od sto. Razen kemijske industrije so vse ostale zaključile leto 1935 z izgubo. Število letoviščarjev obično

pada. Mnogi alpski hoteli so prazni poleti in pozimi. Državni primanjkljaj cenijo na 10 milijonov švicarskih frankov.

Italija je bila minulo leto vsa v znamenju vojne. Gospodarstvo je v izjemnem stanju. Posebnost gospodarstva je v dejstvu, da je na straži stalno en milijon vpjakov in da sta bili poleg »prostovoljcev« zlate zbirke razpisani že dve notranji posojili.

Turčija stopa stalno dalje k osamosvojitvi. Železnice, telefoni in tramvaji, ki so bili še nedavno v rokah inozemcev so prešli te kom leta 1935 v roke turške države.

Bolgarija ni svoje nezavidno gospodarsko stanje v preteklem letu mnogo popravila. To je posledica valutnih težkoč in težav izvoz v inozemstvo. Vendar se je izvoz nekoliko povečal. Zanimiv za bolgarsko gospodarstvo je velik izvoz grozdja, ki ga je v letu 1935 Bolgarija vrgla na evropski trg kar 6600 vagonov.

In pri nas? O tem naj pa vsak sam premišljuje in sodi.

Zanimive ugotovitve južno-srbske trgovske zbornice

Dne 30. dec. 1935 se je vršil v Skopju sestanek tamošnje trgovske in industrijske zbornice. Najprej so potrdili proračun zbornice v znesku 1.381.000 Din. Nato so povdarjali potrebo ustanovitve posebnega zavoda za izvoz opija s sedežem v Skopju. Pri tem so podvrgli ostri kritiki delovanje »Prizada«, ki ima doslej tudi ta izvoz v rokah.

Ugotovili so, da se je letos pridelalo v južni Srbiji 3.600.000 kg izvrstnega riža, tore en milijon kilogramov več, kot v letu 1934. Cena se suče od 3 do 5 Din za kg. Prina bombaža je v letu 1935 znašal 350 tisoč kg surovega ali 120.000 kg čistega bombaža na 1.440 hektarov. Vsak ha je dal 243 kg bombaža. Jabolka je bilo okrog 130 vagonov po 2—2.40 Din za kilogram. V prvih 11 mesecih leta 1935 so izvozili v Grčijo 28.674.185 kg razne robe, 595.730 glav živine in 372 koma druge robe v skupni vrednosti 105.851.854 Din. Povdarjali so, da je južno-srbska pšenica neredko pomešana s peskom, tudi do 14 od stotkov. Zahtevali so tudi, da se južna Srbija v pogledu prevoznih cen izenači s prečanski mi kraji.

Takсни predpisi naj bodo jasni!

Češkoslovaške trgovske organizacije so b dni poslane finančnemu ministru resolucije v kateri zahtevajo, da morajo biti takсни predpisi jasni. Zlasti podeželski trgovci nikakor ne morejo pravilno izvrševati vseh svojih davčnih dolžnosti, če so predpisi nejasni. Zato prosijo trgovci, da izda finančno ministrstvo praktična in lahko razumljiva navodila glede vseh taksnih dolžnosti davkoplačevalcev. V teh navodilih pa ni treba navajati nobenih paragrafov, temveč njih namen naj bo sam ta, da more v njih vsak davkoplačevalec vedno hitro in lahko najti podatke, ki jih potrebuje. Tudi pri nas bi bila podobna navodila nujna potrebna, ker se tudi pri nas kmalu nihče n bo več spoznal v naših taksnih in davčnih predpisih.

zakona so bili doslej brezuspešni, celo vedno strožji in kmetu škodljivejši je.

Uredba o ometanju dimnikov, ki je danes v veljavi, je neumestna in daje možnost za vsakokratne in nepotrebne šikanse. Zgradarina na skromne hišice naših tržanov je neumestna. Kakšna naj bi bila razlika med osirotelim slovenskim mestecem ali trgov in med vasjo. In vendar imajo meščani in tržani zaradi svoje revščine neverjetno visoke davke na svoje hiše.

Vprašanje mestne mitnice že dolgo čaka rešitve. Milijone puste naši kmetje mestu na mitnicah, od mesta pa nimajo ničesar. Skrajni čas je, da se mitnica ukine.

Zapuščinske razprave po naših sodiščih so nepraktične. Čemu je treba za vsako malenkost notarja in njegovih visokih računov, ko bi pa take enostavne stvari lahko sodišče samo uredilo.

Sploh bi želeli, da bi na uradih s kmetom bolj ljubezno postopali kot je bila doslej navada.

Vzdrževanje cest naj se naloži predvsem na rame onih, ki jih največ rabijo. Temu primerno naj se prikrojijo proračuni cestnih odborov.

Solski zakon in šolske uredbe naj se ozirajo na potrebe kmečkega stanu.

Navedli smo le nekaj misli, ki so jih razvijali zborovalci. Je pa še sto in sto drugih, važnih stvari, ki jih bo imela vršiti Kmečka zveza v korist kmetu.

Ali bo imela uspeh? To je odvisno od vas, kmetje. Ako bo celoten kmečki stan stopil v svojo organizacijo, ako se bodo stotisoči borili ramo ob ramo za svoje pravice, jim je uspeh zagotovljen. V slogi je moč!

Zato veljaj za vsakega kmeta: Takoj bom vstopil v svojo stanovsko organizacijo — v kmečko zvezo. V vsakem večjem kraju mora nastati krajevna organizacija Kmečke zveze, ki se bo pridružila Okrajni kmečki zvezi. Potem bomo šli z združenimi močmi na delo, ki bo končno rodilo uspehe.

205.000 dinarjev...

smo doslej že izplačali svojim zvestim in redno plačujočim naročnikom požarnih podpor. Požarne podpore bomo izplačevali tudi letos na podlagi pravilnika, ki ga spodaj objavljamo. Prosim vse naročnike, zlasti pa gg. poverjenike, da naročnino za list pravočasno, to je: do konca januarja, poravnajo, kajti le tisti naši naročniki, ki bodo koncem januarja imeli plačano celoletno naročnino za »Domoljub«, bodo imeli v slučaju nesreče pravico do naših požarnih podpor.

Pravilnik

I. Vsak »Domoljubov« naročnik, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1936, prejme od uprave »Domoljuba« podporo v znesku 1000 Din. ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Isto velja za naročnike, ki nimajo lastne hiše, pa jim ob požaru hiše pogori stanovanjska oprava.

II. Naročnik »Domoljuba« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kdor je vpisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo je dal denar za naročbo lista.

III. Naročniki, ki prejema list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naroč-

nino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznama naročnikov in naročnina pravočasno odposlana »Domoljubovi« upravi v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži potrdilo županstva in župnega urada, da mu je brez lastne krivde pogorela stanovanjska hiša ali stanovanje in da je — če prejema list pri poverjeniku — res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1936.

V. Požarna podpora se ne izplača, četudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogoreleč-naročniku, ki je požar sam povzročil;

2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: hlev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;

3. stanovanjskim podnajemnikom;

4. lastniku dveh ali več stanovanj. hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša moža, čigar žena je naročena na »Domoljub«, ali hiša očeta, čigar sin ali hči prejema »Domoljub«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljuba« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičencev ne bo uvaževala.

Tudi sladkorno vprašanje trka na vrata

Pred par dnevi so končale jugoslovanske tovarne tako zvano sladkorno kampanjo. V treh mesecih se v sladkor spremenili vsi v ta namen pridelano peso. Naša sladkorna industrija je 75% v rokah inozemcev.

Preteklo leto so zasejali s sladkorno peso 30.170 ha zemlje v Vojvodini, v Severni Srbiji in Slavoniji. Pri obdelavanju pese je bilo zaposlenih okrog 25.000 oseb. Vsak hektar je dal 185 kvintalov pese in so jo zbrali celotno 56.000 vagonov. Iz 100 kg pese je prišlo 17 do 18% sladkorja. Za sladkorno peso so dobili pridelovalci okrog 105 milijonov Din.

Tovarne same priznavajo, da je bila letošnja kakovost sladkorne pese boljše, kot prejšnje leto. Pesa je imela od 13 do 13,5% sladkorja, ki se je mogel izkoristiti. Skupno so naše tovarne letos izdelale okrog 72 milijonov kilogramov sladkorja. Poleg tega je ostalo 2800 vagonov odpadkov, zelo uporabljih za krmljenje živine. Polovico te količine pripade fabrikam, ki jo takoj prodajo v inozemstvo po 1 Din kg. Druga polovica odpadkov je na razpolago kmetom-pridelovalcem, ki odpadkov običajno ne vzamejo, saj jih preveč velja prevoz, zato prodajo svoj odpadki tovarni in sicer po 25 para. Kako velik običek imajo tovarne samo pri odpadkih! Poleg sladkorja in odpadkov dobijo pri preplavi sladkorne pese tudi okrog 1100 vagonov tako zvane melase, ki pripade celotno tovarnam v prid. Melaso prodajajo po 80 do 90 dinarjev za kilogram.

Naše sladkorno vprašanje je zelo težavno. Najprej naj ponovno povemo, da je sladkor

v naši državi dražji, kakor v vsaki drugi. Istočasno pa je naša država glede uporabe sladkorja, skoraj na zadnjem mestu. Dočim porabi na Danskem vsak državljan povprečno letno 52 kg, znaša pri nas potrošnja le 4 in pol kilograma letno na osebo. To je najboljši dokaz, da je sladkor pri nas mnogo mnogo predrag. Je za to več razlogov. Omenimo najprej visoko carino in za njo državno trošarino. Vsled visoke carine ki je skoraj dvakrat višja, kakor je cena sladkorja v inozemstvu, so dobile naše tovarne monopolni položaj in tako deró narod. Država pa je — iz finančnih razlogov — proglasila sladkor za luksuz in naložila trošarino 7 in pol Din na vsak kilogram kristalnega sladkorja in več kot 8 Din za kg na sladkorne kocke. S tem so dosegli, da si danes niti srednji sloj ne bo več mogel nabaviti sladkorja, ki ni luksuz, ampak nujno potrebno vsakdanje hranilo.

Naše sladkorno vprašanje je končno v ozki zvezi s poljedelstvom. Proizvajalci sladkorne pese tožijo zaradi nizkih cen sladkorne pese, ki jih jim narekujejo tovarne. Med tem pa gre vsako leto v inozemstvo nad 100 milijonov dinarjev kot čisti dobiček — tujeu. Zato bomo za narodnega junaka proglasili vsakega, ki si bo upal poseči v »sršenovo gnezdo« sladkornih baronov in dati našemu obubožanemu narodu vsaj cenen sladkor.

d Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite proti malenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti znamko za odgovor za 3 Din.

Vsaka
ASPIRIN
TABLETA
nosi Bayer-jev križ kot garancijo za pristnost. Proti vsem bolečinam in prehladu

Tableta je registrirana pod št. Br. 6704 od 1. III. 1935

Kar ste skuhal, pojejte!

Kako je s »Kmetijsko družbo«, nekdanj cvetočo kmetijsko korporacijo, je vsesplošno znano. Število naročnikov na »Kmetovalca« je moralo, odkar so si v tej družbi liberalci zagotovili s spremembo pravil odločilno besedo, zelo pasti. Drugače si ne moremo razlagati prošnje uredništva »Kmetovalca«, ki so jo dobili te dni šolski upravitelji, kjer čitamo med drugim tudi sledeče: »Obračamo se na Vas, gospod upravitelj, da skušate z Vašim velikim vplivom pridobiti nam vsaj nekaj naročnikov na »Kmetovalca«, bodisi iz vrst večjih in napredkaželjnih posestnikov, ki so bili naši stari naročniki in so zaradi raznih vzrokov izostali. Tako nabrane naročnike biagovolite prijaviti načelniku ali tajniku odotne kmetijske podružnice. — Pueljevo Kmetijsko družbo in »Kmetovalca«, kakor sta danes, zavezni slovenski kmet od klanja.

Prvi svobodno izvoljeni župan občine Ježica pri Ljubljani g. Sever Franc.

CVIČEK pravi dolenski dobite v Centralni vinarni v Ljubljani.

KAJ JE NOVEGA

S Kristom naj se začne novo leto

Po starem običaju je prišla tudi zagrebška duhovščina na zadnji dan leta izražati svojemu nadškofu-metropolitu čestitke za novo leto. Pri tej priliki se je nadškof dr. Ante Bauer spominjal svetlih in temnih trenutkov v letu 1935. Omenjal je lepo uspele evharistične kongrese, velik obisk zagrebških cerkva tudi od strani izobraženstva, ki v vedno večjem številu pristopa k svetim zakramentom. To nam daje pobudo, da se bolj širimo

Kristusova načela s sodelovanjem v Katoliški akciji. Nove župnije v Zagrebu so krvava potreba. Kakor hitro izvede politična oblast razmejitve, bo takoj oživitvorjenih nekaj župnij. Ne bojmo se groženj komunizma in ruvanja framazonov, saj služimo Bogu. Naj se začne novo leto s Kristusom. S temi besedami je zaključil nadškof dr. Bauer svoj pomemben novoletni nagovor.

imajo v pesti, potem že skrbje, da vero kmalu iztrgajo iz njihovih src. Vse to delajo pri nas bolj na skrivnem.

★

Tako delajo komunisti, kjer niso na oblasti: kjer pa imajo oblast kot v Rusiji in v Mehiki, tam delajo celo drugače. V Rusiji gojijo militarizem. Na zadnjem ruskem sovjetskem kongresu je poročal maršal Tuhačevskij, da ima Rusija stalno armado 940.000 mož. V primeru vojne bi se to število moglo zvišati na 13 milijonov mož. Tankov ima Rusija nad 3000. Število bojnih letal znaša po cenitvi inozemskih vojaških izvedencev okrog 5000. Po poročilu Tuhačevskega je v obratu 17 tovarov za bojna letala. Vojni prevažun je že leta 1931 znašal v našem denarju 52 milijard dinarjev. Od tistega časa pa se je še povečal. To je vojaška moč sovjetov, pripravljena, da brani in širi komunizem.

In kar se tiče umorov, so sovjeti postrelili in poklali že na milijone oseb brez kake sedne preiskave. Koliko ljudi pa je poginilo po njihovi krivdi zaradi lakote in v izgnanstvu na Solovečkih otokih in v Sibiriji! Tudi otroci so med njimi. A še ni dovolj. Letos, 7. aprila, so sovjeti izdali zakon, da se mladostni otroci, ki so stari najmanj 12 let, in ko jim je dokazano, da so ropali, izvršili nasilna dejanja, koga telesno pohabili ali umorili, postavljeni pred navadno sodišče in bodo sojeni po kazenskih zakonih za odrasle. — Sovjeti torej streljajo 12 letne otroke. Take uspehe je rodila njihova vzgoja.

In kar se tiče dela, sovjeti v Rusiji prav tako izjemajo delavce kot kapitalisti. Letos, meseca septembra je rudar Stahanov, govtov v dogovoru s sovjeti, v premogovnem kraju Doneca v 6 urah izkopal 102 toni premoga. Sovjeti so ta način dela razglasili kot eno največjih pridobitev proletarijata. Listi pišejo: 'Bodimo vsi Stahanovi!' In zdaj bodo na vse pretege izjemali delavce. Seve, kdor ne bo tako delal, bo obdolžen sabotaže in bo prišel v nevarnost, da bo ustreljen! Kako bi gromeli komunisti, če bi kak kapitalist storil kaj takega!

Kako sovjeti pojmujejo besede: vera je zasebna stvar, je pa itak dovolj znano. Izza časa rimskih cesarjev ni nihče tako preganjal vere kot sovjeti.

Tako delajo komunisti, drugače tam, kjer so na vladi in drugače tam, kjer jedo grenki kruh opozicije. So pa še druge razlike. Zato se marsikateri inozemski komunist, ki spozna ruske razmere, razočaran vrne. Pred kratkim smo navedli ameriškega inženjerja Taudala, ki je šel v Rusijo kot navaden komunist, a se je vrnil po treh letih kot nasprotnik komunizma.

Nasi ljudje naj bodo previdni! Naj ne nasedajo plačanim, nezrelim agitatorjem in marksističnim listom, ki na povelje Moskve opisujejo sovjetsko oblast v samih rožnatih barvah!

Pri pojavih zastrupljenja

povzročenih po skvarjeni jedi, je dobro sredstvo

naravna

Franz-Josefova

grenika voda, če se pravočasno uporablja.

Reg. no. 2018. 200. 104. In nar. zdr. S. br. 13433, 22. V. 25.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Enako cenjeni in enakopravni brat e

Te dni se je vrnil iz Beograda dubrovniški škof dr. Josip Carevič. Tja je šel na čelo večjega odposlaništva posredovati v cerkvenih zadevah, pa tudi glede učiteljske šole, ki so je nameravali v Dubrovniku opustiti. Škof dr. Carevič je povedal, da je našel na najvišjem mestu v predmetni zadevi polno razumevanje. Tako kraljica Marija kakor tudi knez-namestnik Pavle smatrajo Dubrovnik za prvovredno kulturno središče in za hiser Ja-

drana in vse države. Škof dr. Carevič je izjavil tudi sledeče: 'Knez-namestnik s svojo ljubeznivostjo, z globokim znanjem in s širokogrudnim pogledom na današnje prilike v državi, vliva v vsako srce upravičeno nado, da našo domovino z modro in demokratično upravo povede k miru, sreči, enakopravnosti in svobodi, tako da bodo Srbi, Hrvatje in Slovenci enako cenjeni in enakopravni bratje v skupni Jugoslaviji.'

Učitelj je ustrelil blaginika kraljevnega šolskega odbora

V Stanovu pri Kragujevcu je opravljaj službo učitelja in upravitelja šole Dragoljub Divac. S krajevnim šolskim odborom se ni kaj dobro razumel. Drug drugemu so metali polena pod noge. Že pri ustanovitvi šole niso bili eni misli: učitelj je hotel imeti šolsko poslopje blizu mesta Kragujevca, vaščani z krajevnim šolskim odborom pa v središču šolskega okoliša. V oktobru lanskega leta je prišel ukaz banske uprave za takojšnjo predložitve obračuna za 1933-34. Pri dotični seji sta si vnovič padla v lasje glede posameznih ra-

čunov učitelj Divac in blaginik kraj. šol. odbora in oče mnogobrojne družine, Radisav Jakovljevič. Najprej sta drug drugega obkladala z raznimi južnjaškimi, ne preveč lepo donečimi priimki, nato pa stopila drug proti drugemu za dejanski napad. Učitelj je v svoji razburjenosti izvelkel iz žepa samokres in dvakrat ustrelil. Blaginik se je zgrudil v šolski sobi mrtev na tla. Odborniki s predsednikom vred so se preplašeni razbežali. Učitelj Divac je sedel na kolo in se sam javil državnemu tožilcu v Kragujevcu.

Za odpravo bolniških razredov

Te dni je obiskal beograjsko bolnišnico naš minister za socialno politiko Dragiša Cvetković. Koncem pregleda je podal g. minister izjavo, v kateri povdarja, da je našel nekatere oddelke v najlepšem redu in prekrbljene z najmodernejšimi napravami. Drugi oddelki pa pogrešajo najpotrebnejšega in zdravniški ne morejo biti kos svoji nalogi. Povsod pa je g. minister opazil pomanjkanje perila, po nekaterih oddelkih pa tudi pomanjkanje čistote. G. minister je izjavil tudi tole:

'Zapazil sem v bolnišnicah razrede in da se bolniki dele na tiste, ki plačajo in dobe boljše sobe z manjšim številom postelj in na tiste, ki so nameščeni v velikih dvoranah in neredko po dva v postelji. Mislim, da je bolnišnica ustanova, kjer naj bodo vsi enaki in da bi bilo treba zato razrede na vsak način ukiniti. In to toliko bolj, ker posebne sobe stoji mnogokrat prazne, pa bi jih mogli zelo koristno uporabiti za druge bolniške potrebe.'

Enkrat tako — enkrat tako...

Komunisti imajo navado, da povsod, kjer so v opoziciji ali nasprotniki vlade, delujejo zoper militarizem. Pri proračunskih razpravah v raznih zbornicah naslovpajo ostro in navadno glasujejo proti izdatkom za vojaštvo. So tudi hudi nasprotniki smrtne kazni, seveda le tam, kjer niso v vladi. Kak krič je šel po njihovih listih, ko sta bila pred nekaterimi leti v Združenih državah Severne

Amerike umrčena dva italijanska komunisti! Komunisti zagovarjajo delavske koristi, kar je čisto prav. Zahtevajo zadostno plačo in čim krajši delovni čas. Nastopajo pa zoper akordno delo, češ, da se delavska moč pri tem preveč izrablja. Kar se tiče vere, se navadno drže gesta: vera je zasebna stvar. To pa delajo zato, da bi tudi verne delavce privabili na svojo stran. Seveda, ko jih enkrat

OSEBNE VESTI

d Osemdesetletnico rojstva proslavi dne 16. februarja 1936 hrvaški metropolit, nadškof dr. Ante Bauer. Proslava bo cerkvena in izven-cerkvena in se že društva na to pripravljajo. Ob tej priliki bo tudi slovesnost 25 letnice škofovanja dr. Bauerja.

d Petdesetletnico mašništva bo obhajal 10. januarja na Brezjah, častni kanonik stol. kapitlja v Trstu, gosp. Jožef Grašič, sedaj župnik v pok. v Sp. Berniku pri Kranju. Na mnoga leta!

d 70. leto življenja je nastopil v januarju naš časnikarski prijatelj na Štajerskem, »Slovenski gospodar«. Naj vrši svojo vzvišeno katoliško in slovensko nalogo še desetletja in desetletja!

d Za upravitelja meščanske šole na Jesenicah je postavljen gosp. Gospodarič Jakob.

DOMAČE NOVICE

d »Prevratnim mislim postavimo nasproti vero v Boga.« Brez strahu in obupa more gledati v bodočnost le tisti, ki veruje v osebnega Boga. Zato postavimo nevarnim in prevratnim idejam nasproti res trdno vero v Boga in njegovo Previdnost: rešitev je le v živem in praktičnem krščanstvu. Dejajno tudi na to, da se bodo v vsem javnem življenju upoštevala krščanska načela pravičnosti in ljubezni; potem smemo upati, da se bodo razmere obrnile na bolje, in da bo zavladal na svetu trajen mir, ki po njem tako željno hrepenijo človeška srca. (Mariborski škof dr. Tomažič.)

d Naročite se na naše katoliške liste! Generalni vikar ljubljanskega škofa g. kanonik Ignacij Nadrah, je v novoletnem voščilu povdarjal tudi tole: Še veliko novoletnih želja imam, a samo eno zelo važno moram še povedati: Naročite se na naše katoliške liste! Kdor le more, naj naroči »Slovenec«. Če to ni mogoče, naj bi imela vsaka družina vsaj »Domoljub« in »Bogoljub«. Pa Družbe sv. Mohorja nikar ne pozabite. Pa zakaj to priporočam? Ko smo imeli zadnja leta težke dneve in tisti, ki so imeli oblast v rokah, niso bili naklonjeni Cerkev, smo videli, da so ostali trdni in neomajni samo tisti, ki so bili naročniki katoliških listov.

d Ljubljanski župan dr. Adlešič je ob Novem letu povedal tudi tole: Življenje terja od človeka, da se tudi v boju izbrusi in ojači. Iz močne duševnosti izvira močna dejavnost, ki posveti svojo tvornost tudi dnevnim življenjskim nujnostim, tistim praktičnim gospodarskim ustanovam ki so potrebne, da se dviga naša kultura prav v vseh panogah. Zato ne gledamo potov in ciljev, ki se nam odpirajo v Novo leto, z bojaznijo. Zdi se nam, da nam kaže novo leto prijazno lice, ker mu nosimo nasproti močno vero, čisto srce in dobro voljo.

d Povejte tudi tistim, ki so nam obljubili pomoč. Radi znanih ukrepov proti Italiji in sledečim mrtvili v lesni trgovini je lesno podjetje Dolenc v Škofji Loki odpovedalo delo 236 delavcem, ki imajo skupno 944 družinskih članov. Podjetje Hajrihar v Škofji Loki je odpovedalo 65 kmetiskim voznikom, 113 namoščenecem in 19 delavkam. Podjetje Auerperg v Kočevju je odpovedalo delo 100 delavcem. Pripravljajo se še druge odpovedi, tako, da moremo reči, da je slovensko lesno delavstvo pred popolnim socialnim propadom.

Ne kupujte enostavno milo –

zahtevajte izrečno
Schichtovo terpentinovo
milo

SCHICHTOVO

Terpentinovo milo

domači izdelek

... z imenom „Schicht“ in
varnostno znamko „Jelen“
na rdečem ovitku

... ampak izrečno pristno zahtevati!

d To ni boj, to je mesarsko klanje. V mariborsko bolnišnico so pripeljali kar tri žrtve enega samega pretepa, ki se je odigral v Framu. Spopad med fanti je izbruhnil okrog polnoči. Na mestu sta obležala 34-letni Franc Bračko iz Framu z ranami na glavi, zlomljeno roko ter s poškodbami na hrbtu, 24-letni Feliks Česnik iz Koprivnika pri Framu, ki je dobil strahovito rano na prsih, tako da je njegovo stanje zelo resno. Poškodovana je bila Bračkova žena Marija, ki je prišla braniti moža. — Tistim s prevročo krvjo bi ne škodovalo nekoliko »sprehodac« po današnji Abesiniji.

d Ljubljansko radio-postajo zopet upravlja Prosvetna zveza.

d Mahnen, nizek kelih s srebrno kupo in pateno je bil ukraden v zakristiji župne cerkve v Velikih Laščah.

d 180 oseb, obsojenih radi političnih prestopkov je bilo na temelju zadnjega ukaza pomiloščenih pri ljubljanskem okrožnem sodišču.

d Socialno savarovanje trgovstva označuje »Trgovski list« kot najvažnejšo nalogo v novem letu.

d Za kritje letnih dolgov izda država za pol milijarde državnih bonov. Z novimi boni se bo poživilo kroženje denarja in bo nova uredba v korist denarnemu trgu. Podpisovanje bonov bo popolnoma prostovoljno in svobod-

no ter bo vzel te zapiske samo tisti, ki jih bo hotel.

d »Trgovski list« je prešel z novim letom v roke posebnega odbora, ki mu načeljuje zbornični predsednik gosp. Jelačin. Glasilo slovenskih trgovcev bo tudi poslej izhajalo trikrat na teden, na željo bo na razpolago tudi samo tedenska izdaja.

d Novo občinske uprave v Kameniku z županom Antonom Strgarjem, trgovcem in posestnikom na čelu, je imenovala kraljevska banska uprava.

d Zopet goljufige s hranilnimi knjižicami. Komaj je sodišče na prav odločen način zavrglo delovanje nekih goljufov, ki so po pretiranih pogojih, toda na obroke kupovali hranilne knjižice, že so se pojavili na deželi nove vrste goljufige, ki zopet »kupujejo« hranilne knjižice, seveda na ta način, da izplačajo kupcem kvečjemu kakšnih 5 do 10% resnične vrednosti. Ti kupci se znajo prav sladko laskati in zato svetujemo ljudem, naj vse te lažnjive agente zapode, oziroma jih prijavijo orožnikom.

d Tovarne kož na zadružni podlagi hočejo ustanoviti ševljarji v Novem Sadu.

d Razrečena je občinska uprava v Tomislavu in sicer na temelju revizije po banškem revizorju.

d Jugoslovansko časopisje. V Jugoslaviji tiskajo 330 tednikov. V samem Zagrebu

jih izhaja 43, a v Belgradu 74. Dnevnikov je v celi državi 42, od teh v Zagrebu 10, v Belgradu 8, v Ljubljani 5. Katoličani ne morejo nikdar dovolj storiti za svoje časopisje zlasti z naročnino in sodelovanjem.

d Na zadnjem živinskem sejnu v Zagorju je bila cena volom od 250 do 3 Din za kilogram. Po čem pa je meso?

d Dobrota je sirota. Na Silvestrovo je posodil delavce Ferdo Tomšič svojo zimsko suknjo nekemu znancu, ki je nameraval odpotovati v Francijo, pa je hotel še poprej napraviti v Mariboru nekaj obiskov. Ker ni imel lepe zimske suknje, si jo je izposodil za nekaj ur pri Tomšiču. Ta pa je pozabil, da ima v suknji svoje prihranke — tri jurje, ki jih je znanec očitno našel ter podlegel izkušnji. Ni ga bilo nazaj ne s suknjo ne z denarjem in potuje sedaj najbrž oboje z njim po Francoskem.

d Fantje, ali vas res ni nič sram? V pljuški okolici sta bila pri fantovskih pretepih za božične praznike dva mrtva, trije težko in šest lažje ranjenih. Ono nedeljo pa so se v Halozah in sicer v Kozmincih obklali vaško fantje. Dva oklana in sicer 33 letnega mesarskega pomočnika Andreja Marea iz Sedlačka in 28 letnega Antona Hliša, pos. zina iz Nove Cerkev, so prepeljali v pljuško bolnišnico. Pretepa se je udeležilo okrog dvajset fantov in se je vnela med njimi pravcata bitka. Kot napadalno orožje so služile ročice in sekira. — Anton Hliš ima tudi počeno ločeno, in je le malo upanja, da ostane pri življenju. — Enak primer se je zgodil istokasno v Apačah pri Sv. Lovrenu na Dravskem polju. Skupina ponočnjakov je napadla na javni cesti 36 letnega dninarja Franca Šibila in ga s koli tako prematila, da je obležal nezvesten. Spravili so ga v pljuško bolnišnico, kjer so ugotovili nevarne poškodbe na glavi, ima pa tudi strlo levo roko.

d Povest o suhi postavi z ogromnim trebuhom. V Mariboru je ustavil carinski podprezlednik nekega avstrijskega železničarja, ki je zaradi svoje suhe postave in ogromnega trebuha vzbujal pozornost. Okrog trebuha je imel navezane pakete s saharinom. Trebušnika so predali carinarnici, pri preiskavi so

pa našli pri njem še celo vrsto naslovov iz Maribora, na katere je prinašal vtihoapljen saharin.

60.000 vreč, težkih 1200 ton in polnih pisem so prošlega božiča poslali iz Evrope v Ameriko.

d Pet zabojev knjig je zbrala Prosvetna zveza v Ljubljani in jih poslala slovenskim delavcem v Srbijo.

d Na ime zimske pomoči je prejela občina Belgrad na odredbo kneza-naměstnika Pavla kot kraljevski prispevek 100.000 Din.

d Fantje ubili vagonskega kuharja. Pa ne naši, ampak avstrijski. Ko je brzec Salzburg—Zagreb drvel v bližini postaje St. Johan—Švarcah je nenadoma zadel strel kuharja v vagonu-restavranu Luko Bobanca iz Zagreba. Kuhar je bil na mestu mrtev. Smrt so zakrivil nemiški fantje, ki so ob železnici streljali iz neke stare puške.

Državni predsednik Ameriških združenih držav Roosevelt zahteva popolno nevtralnost Amerike v italijansko-abesinskem sporu.

Italijanski aeroplani letijo k bombardiranju švedske bolnišnice v Abesiniji.

d Občinski proračun mesta Sarajeva za 1936/37 znaša 32.149.501 Din. Podpore gasilski četi in drugim društvom znašajo 4.397.400 dinarjev. Za narodno prosveto je predvideno 2.480.000 Din.

d Kongres čebelarjev Danavske banovine se je vršil 30. decembra v Novem Vrbanu. Navzočih je bilo 261 odposlancev iz 52 občin.

d Sedež nove gasilske župe je postal Maribor z najbližjo okolico. V ta namen se izločijo nekatere gasilske čete iz župnih uprav Maribor desni in levi breg.

d Zopet stavkajo. V rudniku Resava, ki je last industrijalca Jočiča, je stopilo 700 rudarjev v stavko zaradi tega, ker je lastnik rudnika odpustil 30 rudarjev. Odpust teh rudarjev je v zvezi z volitvami obrtnih zaupnikov. Ker lastnik rudnika na zahtevo ostalih rudarjev ni hotel sprejeti odpuščenih rudarjev nazaj, so vsi začeli stavkati.

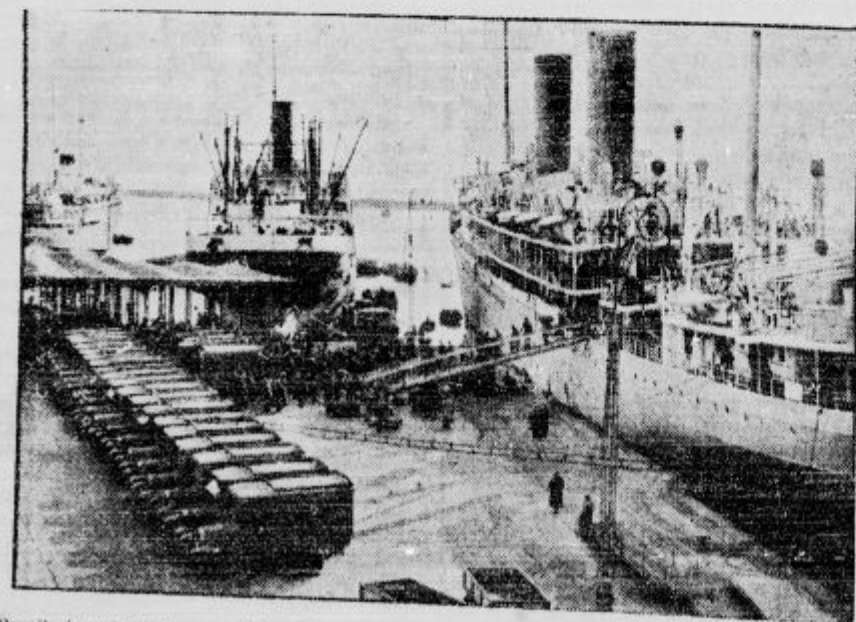
d Iz novega tobačnega cenika. Uprava državnih monopolov je 18. decembra 1935 izdala nove cenike, ker sedanji iz leta 1931 niso več točni. Ti ceniki se bodo dobili v nakup pri zalogah tobaka po ceni 1 Din za izvod in bodo vsebovali tudi one vrste, ki bodo v bližnji bodočnosti prišle v promet, na primer cigarete »Ibar« po 20 kosov, cigare Flor de Havana in Perla de Kuba po 20 kosov, nadalje na cigare Flor de Havana, Perla de Kuba, Regalita, Trabuko, Britanika in Operas po pet kosov. Razen tega je v novem ceniku nova vrsta cigar pod nazivom »Cigarilos«, ki bo veljala 60 Din za 100 kosov, pa se bo prodajala v zavojčkih po 5 kosov. Tobakni ekstrakt je prav tako naveden v ceniku, četudi ga založniki in trafikanti ne smejo prodajati, tem-

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zaprte, naj se rabi že davno znana naravna

Franz-Josefova

grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je Franz-Josef-ova grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. 8. br. 3047433.

Parnik je pripeljal v neapolsko luko italijanske ranjence iz Abesinije. Sanitetni avtomobili čakajo na zalosten tovar. Kdo naj se ogreva še za vojno!

več si ga morejo kmetovalci nabavljati od kmetijskih družb ter ustanov ali v tobačni tovarni. Cigaretni papir je v ceniku samo dveh vrst, in sicer: I. vrste po 60 in 30 lističev, II. vrste po 60 in 30 lističev v knjižicah. Dosedanjí cigaretni papir »Zob« ni v ceniku in se mora v najkrajšem času razprodati.

d Jugoslovansko-madžarski trgovinski dogovor od 11. septembra 1934 je podaljšan do 30. junija 1936.

d 400 dinarjev in 8000 cigaret »Drava« je izmaknil neznaní zlikovec trgovcu Aleksandru Nikoliču v Cupriji.

d Vinski sejmi in razstave so otvorili 7. januarja v Ivanjkoveh.

d Na vsakih 100 Din pride v Sloveniji 160 Din samoupravnih davščin.

d V Skopju so zaprli občinskega kazenskega poročevalca Popoviča. Ga dolže poverb 18.000 in 80.000 Din.

d Dražba kožuhovine bo 27. januarja na ljubljanskem velesejmu.

d Proračunski predlog belgrajske občine zaznamuje številka 311.500.000 Din.

d 70 jurjev je odnesel in od teh v enem dnevu deset zapravl svojemu stricu neki nepriprav od Sv. Petra pod Sv. gorami. Fantje so pravočasno prijeli in še naši pri njem 60.000 Din.

d Oblike za 3500 Din so odnesli uzmo-viči trgovcu Skazi v Mariboru.

d Okrog 4000 vernikov je bilo navzočih pri polnočnici v cerkvi Kristusa Kralja v Belgradu.

d Novi most preko Save pri Zagrebu prično graditi v kratkem. Ga. stat 7 milijonov dinarjev.

56.000 političnih kazencev je v poljskih zaporih.

d Carinski dohodki na mariborski carinarnici so znašali v decembru 5.958.002 Din 50 par, od tega pri izvozu samo 8595 Din.

d Samo kruh se dobivajo. Društvo »Usmiljenosti« v Petru-gradu, ki je preteklo zimo brezposelnim in siromakom preskrbelo 64 tisoč kosil, razpolaga letos le z malimi sredstvi. Te dni je začelo označeno društvo deliti brezposelnim in siromakom samo še kruh in sicer na osebo po en kilogram dnevn.

d Z obramco ga je ubil. Na polju blizu Nisa je pasel živino Zivojin Nikolič. Pri tem je zasel na posest Nastasa Milivojeviča, s katerim sta bila sicer dobra prijatelja. Tisti dan pa je bil Nastas izredno besen in ko je ugledal na svojem travniku Zivojina, se je jezil nad njim in ga udaril po glavi z obramco, to je naravnata palica, ki je na njenih koncih obešena posoda, v kateri v tamošnjih krajih nosijo vodo. Po desetih dneh je Zivojin umrl od zadobljene poškodbe. Nastasu pa je prisodilo sodišče, čeprav se je zagovarjal s silobranom, sedem let težko ječe.

d Cene elektrike in tramvaja so znižali s 1. januarjem 1936 v Novem Sadu.

d Radi krive prisrge bo šest mesecev zaprt inženjer Proka Bajić iz Belgrada.

d Izvršni in glavni odbor učiteljskega združenja je zboroval te dni v Belgradu in se posvetovni o tekočih šolskih in učiteljskih zadevah.

d Divji prašiči so se pojavili v okolici Semiča.

d Razpust občinskega sveta v St. Vidu nad Ljubljano je upravno sodišče v Celju potrdilo.

d Občinske valitve v St. Ilji v Slov. gorah se vrše 29. januarja. Slovensko ljudstvo

trdno pričakuje, da bo šentilski volilec storil svojo dolžnost.

d Tefaj za režiserje in igralce je priredila 5. in 6. januarja Zveza ljudskih odrov pri Prosvetni zvezi. Navzočih je bilo 130 naših podeželskih režiserjev.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Iz noveletnega voščila našega bana dr. Nadlačenca: Samo delo, krepko in smoteno delo more olajšati naše gospodarsko stanje. Zato pa opustimo nezdružljivo malodušnost! Krepko zavijajmo rokave in vedrega obraza pojdemo pogumno na delo! Res pa je, da mnogi, ki so delavoljni, danes ne morejo najti primerne zaposlitve, da bi mogli sebi in svoji družini prislužiti vsaj najpotrebnejši vsakdanji kruh. Tem smo dolžni pomagati. Delimo kos kruha, ki ga imamo, z onim, ki ga nima, ki strada in ki se ga tudi pri najboljši volji ne more prislužiti! Utesnimo zato svoje morda nepotrebne izdatke, da ublažimo pri svojem bližnjem vsaj najhujšo bedo! Zavedajmo se: slajše je premožnemu dajati kakor pa siromaku miloščino prejemati!

d Iz noveletne izjave ministra dr. Kreka: »Sedaj, ko smo prevzeli pretežno odgovornost za uredbo prejšnjih nesrečnih razmer in dolžnost sodelovanja pri ustvarjanju novih pogojev za redno državno življenje in za narodno blagostanje, moramo pokazati isto življenjskost, isto tvornost, odpornost in složnost. Le skrajnemu naporu vseh narodnih sil, le popolnemu složnemu sodelovanju vseh za isti cilj se morajo obetati uspehi tudi v tako hudih in tako težkih razmerah kot so današnje.«

d Seja ožjega klubovega odbora poslanecv JRZ se je vršila 3. januarja v Belgradu. Na seji so sklenili, da se v širše klubove odbore iz vsake banovine pritegnejo še po dva poslanca JRZ. Katera od slovenskih poslancev bosta prišla še v ta odbor, o tem bodo razpravljali slovenski poslanci sami. Nadalje je bilo sklenjeno, da predsedništvo kluba vsem poslancom JRZ pošlje okrožnico, v kateri jih bo pozvalo, naj v teku tega tedna poročajo o stanju organizacije v okrajih. Zatem so na seji govorili tudi o uredbi o razdolžitvi kmetov in o preskrbi prebivalstva s cenejšo hrano. V tem pogledu je minister Cvetković izjavil, da je dobil v ta namen odobren kredit v znesku 10 milijonov Din. Raz-

pravljali so tudi o spremembah in dopolnitvah invalidskega zakona. Po izjavi ministra Cvetkovića se on kakor tudi kr. vlada bavi s tem, da bi se to vprašanje rešilo in da bi se na ta način popravile krivice, ki so bile prizadejane invalidom z zakonodajo tedaj veljavnega invalidskega zakona. Na ta način bo okoli 10.000 invalidov zopet prišlo do svoje invalidnine.

d Na velikem zboru Hrvatov-Primorci v Crikvenici je govoril tudi hrvatski voditelj dr. Pernar, o prehrani hrvatskih revnih krajev. Izjavil je, da Hrvatje odklanjajo brezsrčni kapitalizem, kakor tudi nasilni in brezbožni komunizem. Dr. Pernar je naglašal pogršnost politične fraze (prazne besede), češ da je hrvatsko vprašanje lahko rešeno z rešitvijo socialnega vprašanja. Tako delo kakor kruh, pa tudi druge politične svobodščine bo dala po mišljenju dr. Ivana Pernarja samo ugodna rešitev hrvatskega narodnega vprašanja.

d »Grevenga« »Kmetijskega lista« ob novem letu se glasi: Pretekli teden smo praznovali Božič, praznik miru in sprave. Kristjani vseh vrst smo ga praznovali. Kdor pa pazno motri naše kristjansko udejstvovanje, bo videl na vseh straneh veliko pokvarjenost. Verske in cerkvene stvari, božji nauki in večne resnice so le zunanja organizacija, parade, nauki so samo za druge, sami se nič ne ravna po njih. Besede so eno, dejanja drugo. Ne glej me, poslušaj me! to so njihova načela. — Joj, joj, kaj pa bo, ko je v očeh »Kmetijskega lista« vse tako slabo na tem spridenem svetu!

d Kaj je povedal Rudži Arras. Ob vrnitvi iz švicarske Zeneve v Turčijo, je turški zunanji minister Rudži Arras povedal tudi tole: »Za časa praznikov bo bolje. Državniki jih bodo izkoristili kot dobre svetovalce. To so prazniki miru in ljubezni med narodi. Nadejam se, da bo po praznikih bolje.« Te besede je minister Arras izgovoril v naglici ter je pred vstopom v vagon znova naglasil: »Nadejam se, da bom po praznikih imel priliko, zabeležiti povoljne uspehe. Ko bodo minuli prazniki, se bom znova vrnil v Zenevo, kjer bomo nadaljevali s svojim delom.« Nato so ministru Arrasu častnikarji zastavili vprašanje, kaj bo glede razširjenja sankcij v smislu čl. 16 Zveze narodov. Na to vprašanje je Arras odgovoril: »Predsednik francoske vlade je na

to vprašanje odgovoril v svoji zadnji izjavi pred parlamentom. Mi od Balkanskega sporazuma smo istotako povedali svoje mišljenje, ki zanima vso Evropo. Naše mišljenje je v skladu s francoskim.«

d Večji politični sestanek je imel minister Behmen v Kakinju pri Sarajevu. Med drugim je povedal tudi tole: »Vprašanje vlade je treba ločiti od vprašanja stranke. Vlado se sodi po njenih delih in po uspehu teh del. Delo vlade je treba premotivirati s stališča splošne državne politike, a ne iz ozkega strankarskega vidika. Kdor pa gleda na delo vlade dr. Stojadinovića z državnega stališča, ji ne more odrekati ogromnih uspehov.«

d Lep šod Jugosl. rad. zajednice je bil na Stefanovo pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v rojstni župniji našega voditelja dr. Korošca.

d 300.000 Din znašajo zaostanki na neplačanih občinjskih dokladah v Hrastniku.

d Kakšna navodila so dajali sreski načelniki v prejšnjem režimu učiteljem. V rokah imamo dopis šolskega vodstva iz mariborskega okraja za časa lanskih petomajskih volitev. Dopis se glasi sledeče: gospodu učitelju N. N. — — — — Na ukaz gospoda sreskega načelnika je Vaše delovanje na dan volitev v tem, da vabljate one volilce na volišče, kateri bi ne kazali prave volje. Pečat šolskega vodstva, podpis šolskega upravitelja. — Taka povelja je dajal za JNS bivši sreski načelnik učiteljem, kateri niso hoteli prostovoljno agitirati za dr. Jančiča in Janžekovića.

NESREČE

d Do tal je pogorelo veliko skladišče lesa tvrdke Murkovič v Senju.

d Svinjo klal in skoro sebe zaklal. V mariborski mestni klavnici se je nevarno ponesrečil mesarski mojster Ivan Kos iz Košakov. Ko je hotel zabosti svinjo, mu je nož spodrsnil ter se mu zasadil v stegno. Prerezal si je žilo odvodnico ter mu je le nagel prevoz v bolnišnico rešil življenje.

d Pri delu so se ponesrečili. V St. Vidu nad Ljubljano se je pri delu ponesrečil 16-letni mizarjski vajenec Dušan Gvardjančič, ki mu je stroj odtrgal prste na levi roki. — V smodnišnici v Kamniku je strugalni stroj odtrgal prste na desni roki 37-letnemu mizarju Antonu Flerinu. V Višnji gori je padel po stopnicah 16-letni pekovski vajenec Jože Zajec ter si zlomil desno nogo.

d S premogom v temno globočino. Novoletno jutro je hrastniški rudarjem oznanilo slab začetek novega leta. Na vsežgodaj je šel od hiše do hiše glas: Smolič Viktor se je smrtno ponesrečil. Komaj tri mesece je, kar je prišel od vojakov in dobil službo pri rudniku. Na Silvestrov večer ob desetih je šel v službo. Pač ni slutil, da se domov ne bo več vrnil. Malo pred četrto uro zjutraj je v glavnem jašku grozovito zahreščalo. Hunt, napolnjen s premogom in nesrečnim Viktorjem je zdrvel v temno globočino. Smolič je bil pri priči mrtev. Zlomilo mu je tilnik in prebilo tilno-lobanjsko kost. To je v rudarski rodbini Smoličevi že tretji smrtni slučaj. Ubilo je v jami njegovega očeta in očetovega brata.

d V dimu se je zadušila. Zalostna smrt je zadela 2letno Terezijo Kurbus v Spodnjem Jakobskem dolu. Deklici je umrla mati že pri porodu. V oskrbo jo je vzel njen stari oče viničar Jakob Kurbus. V isti viničariji je stanoval tudi Kurbusov sin Janez z ženo Jožefa.

Na starega leta dan so odšli vsi od doma po opravkih, otroka pa so, kakor po navadi, zaklenili v viničariji. Jožeta Kurbus je še pred odhodom zakurila železni štedilnik, v katerem so se sušila sveža jelševa drva. Ko se je okrog poldneva vrnil domov stari oče, mu je pri vstopu v hišo udaril hud dim nasproti. Tlela so drva na preveč razgretem štedilniku. Na tleh je ležala mala Terezija zadušena.

d Zaspal je s cigareto v ustih. Zgodilo se je v Sarajevu. Mustafa Hadžimustafić, sluga pri nekem trgovcu je prišel zvečer nekoliko vinjen domov. Legel je v pisarno, kjer je bila tudi ena postelja. Zaspal je s cigareto v ustih. Vnela se je odeja in dim je trdno spečega Mustafu zadušil. Drugo jutro so dobili v pisarni mrtvega.

NOVI GROBOVI

d Grenka pesem zvonov. Na Pobrežju pri Mariboru so pokopali Heleno Šeško, roj. Brumec, soprogo nameščenca drž. žel. v pok. — V Podgorju pri Kamniku je odšel v večnost 75 letni Alojzij Ogrinc. — V Toplicah pri Zagorju je umrl za srčno kapjo 50 letni trgovec Rančigaj Robert. — Pri Sv. Urhu nad Zagorjem je odšla v blaženo večnost 29 letna Ivana Izlaker. — V Osijeku je zapustil solzno dolino ravnatelj Jugosl. d. d. Schicht-Sever Josip Podlipsky. — V Kranju so pokopali cand. ing. Kornelija Majliča. — V Celju je odšla po večno plačilo Terezija Gračner. — V Brežicah je zatisnil na veke oči posestnik Ivan Grobusek star. — V Zalcu pri Celju so pokopali veletrgovca v Brežicah Franca Lipeja. — V Smartnem ob Dreti je umrl dijak Miloš Poberaj. — V Motniku je odšla v večnost 79 letna Frančiška Razpotnik, roj. Piskar, sestra pokojnega župnika. — V Ljubljani so umrli: poročnik fregate v p. Walther Holleghe Hollegau, mariborski kanonik Franc Casl, višji kontrolor Teodor Drovenik, zasebnica Marija Ločnikar, uradnik mestne elektrarne v Celju Srečko Zalokar, soproga strojevodja Marija Suštaršič, roj. Benedik, vlakovodja drž. žel. v pokoju Jože Iltnikar, Anica Zoher roj. Grintal in advokat dr. Fran Tekavčič.

V Brežicah je umrl daleč na okrog znani in spoštovani veletrgovec gosp. Franc Lipej.

Da ne bo prepozno

(Dopis.)

Sedaj ob novem letu čitamo v vseh časopisih vabilo na nove naročnike in poziv na stare, da naj ostanejo zvesti še vnaprej. Toliko je teh vabil, da marsikateri to pregleda kot nekaj vsakdanjega. Ravno kar sem čital v Glasniku Srca Jezusovega članek: »Na delo za katoliški tisk«, kar mi je tudi povod, da pišem te vrstice.

Mi katoličani se še vse premalo zavedamo svojih dolžnosti. Posebno nekateri. Saj smo dostikrat tako brezbrizni za vse, kar se godi okoli nas, pa tudi za vse, kar se godi po svetu. O, da, je zanimanje za nekatere stvari, na pr. za abesinsko vojsko, za prigode Tinčka in Tončka in podobne dogodke. Malo jih je pa, ki bi se resno poglobili v delo brezbožnikov na Ruskem, v Mehiki in drugod, kjer točno po načrtu izrivajo vero v Boga iz src mladine in kako preganjajo vse kar spominja na Boga. Živimo kar tako brezskrbno, kakor da je nam vse to deveta briga. Vendar bi morali vse to občutiti, kakor da se gre za naš obstanek.

Tudi pri nas v Sloveniji ni tako lepo in rožnato, da bi bili lahko brezskrbni. Evharistični kongres je pokazal, da je še dosti žive, trdne vere med nami. Pokazal je pa tudi, da je dosti mlačnosti in brezbriznosti. To se kaže tudi pri časopisih, oziroma naročnikih dobrega in slabega berila. Kajti poudariti moram da imamo tudi mi Slovenci tiste, ki soglašajo z ruskimi boljševiki, če ne naravnost pa prikrito in komaj čakajo tistega časa, da bi smeli z barvo na dan. Sedaj pa od časa do časa malo pozabljajo, se malo ponorčajo iz verskega življenja in duhovnikov. Saj vedo, da naravnost se ne smejo, ampak po malem je treba dajati strupa, ki pa tem bolj gotovo učinkuje.

Imamo pa tudi dobre časopise, ki jim je pri srcu resnični blagor ljudstva, čigar izdajatelj se dobro zaveda, da je pravo življenje po sv. veri prvi in temeljni pogoj za časopis in večno srečo vsakega posameznika, pa tudi vsega naroda. Zavedajmo se vendar, da je vsak katoličan po svoji vesti dolžan podpirati dobro časopisje. To se pa zgodi z naročnino ki jo v resnici plačajo. Ni lepo in ni pošteno, če kdo časopis samo prejema, plačati ga pa ne. Če bi bilo takih naročnikov veliko, morejo list uničiti. Lepo je, kar se sliši od nekaterih, ki kljub temu, da je stiska za denar, še naročijo naše dobre liste: »Domoljubac«, »Bogoljubac« in »Glasnik«. To so družinski listi, brez katerih ne bi smela biti nobena slovenska družina, kljub pomanjkanju.

Vemo pa, da je dosti družin, katerim ni tako trda za denar, pa vendar nimajo ne Mohorjevih knjig, kar se letos prav dobro izkazuje iz imenika udov, in nimajo »Glasnika«, ne »Bogoljubca« in ne »Domoljubca«. Kako naj bodo taki dobri katoličani! Katoliški časopis je kakor svetilnik, ki vodi mornarja sredi temne noči v varno pristanišče.

Ni opravičljiv izgovor s pomanjkanjem denarja, ker tistih par kovačev se je kako dobi, samo če je dobra volja. Če bi se pri vseh rečeh tako štedilo, kakor pri dobrih knjigah in časopisih, bi bilo marsikje drugače. Premnogi se ne zavedajo, da je tisk svetovna velesila, kateri se klanja ves svet. Zato pa, čim več dobrih časopisov bo med nami, katoličani, tem bolj bomo zavedni in nepremagljivi. Znati bomo braniti svoje pravice kot katoličani, pa tudi kot Slovenci svoje narodne svetinje.

Naša dolžnost je, da vsak stori vse kar more, da se dober tisk čim bolj širi, slab pa, ali kakor pravimo, brezbarven (to zato, ker se ne upa pokazati takega, kakršen je), naj se čim bolj prezira in omejuje. To naj bo naš cilj in program sedaj ob novem letu in vedno.

Ivan Šinkovec.

n Varno naložite svoj denar pri »Hranilnici Kmetih občine v Ljubljani, Miklošičeva c. 19, v palači Vojne zavarovalnice. Ček, račun 10.545. Hranilne vloge na knjižice stalno razpoložljive, sprejema in jih obrestuje najugodnejše. Večje stalne vloge z odpovedjo po dogovoru. — Zavod je poplarno varen, ker jamči zanj 16 večjih kmetih občin z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo ter je stalno pod nadzorstvom kr. banskega komisarja. — Uradne ure za stranke so od 8 do 12 opoldne

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Zalostna zanimivost minulega tedna na afriškem bojišču je bilo bombardiranje švedske zasilne bolnišnice Rdečega križa v bližini Dola po italijanskih aeroplanih. Pri tem je bilo ubitih več švedskih zdravnikov in vseh 60 ranjencev, ki so ležali v imenovani bolnišnici. Tako pri Društvu narodov v Ženevi, kakor tudi v Londonu in vseh kulturnih deželah je napravila ta vest za novo bolnišnico v Abesiniji. Prijavilo se je tudi več tisoč prostovoljcev, ki so pripravljeni oditi v Abesinijo in če treba tudi z oročjem nastopiti proti italijanski vojski. Italijani se opravičujejo, da so napadli švedsko bolnišnico, ker da so Abesinci odsekali dvema italijanskima letalcema glave in obe zmagoslavno prinesli v Harar. Pa ne bodo mogli Italijani nikomur dopovedati, da ima švedska bolnišnica z omenjeno operacijo kakšno zvezo. Italijani so začeli uporabljati strupene pline, kar je po mednarodnih dogovorih prepovedano, ker se Abesinci ne poslužujejo tega orožja. Zato je abesinski cesar postal ugovor Zvezi narodov.

Položaj na bojišču je za Italijane stalno nezadovoljiv. Na severni fronti je bilo zopet sestreljeno italijansko letalo, to je že peto na tem bojišču.

Vrhovni poveljnik italijanskih čet maršal Badoglio je poslal Mussoliniju obširno poro-

čilo o vojaškem položaju. Badoglio je izjavil, da je uspešen italijanski napad na Abesince nemogoč, dokler mu iz Italije ne pošljejo večjega števila novih čet. Če novih čet ne bo, bodo morali Italijani zapustiti sedanje postojanke. Tudi letalstvo, na katerega je polagalo italijansko vrhovno poveljstvo največje nade, ni doseglo pričakovanega uspeha. Abesinci so se napadom iz zraka že privadili in se znajo spretno skrivati.

Glas upijočega v puščavi

»Koroški Slovenec« piše:

Sredi decembra je napovedal radio, da so Nemci na Čehoslovaškem na svojem letnem običnem zboru v Pragi zahtevali, naj poskrbi država, da bo šola vsakega nemškega otroka poučevala v njegovem nemškem materinem jeziku. Nemci pa bodo za to poskrbeli, da se

Menda tudi v domači italijanski hiši ni vse v redu. Uradno sicer zanikajo, da je prišlo na seji velikega fašistovskega sveta do nesoglasja, ampak nekaj je že moralo biti. Precej težav delajo Italijanom tudi dezertirji. V afriški Tunis je pribežalo mnogo italijanskih vojakov iz sosednje Libije. Umrili so svojega poveljnika kapetana Biondaja, nato pa pobegnili. Tirolcev je dosedaj dezertiralo iz italijanske vojske že 1650, od katerih je zbežalo v Nemčijo 1500. Tako poroča »Vorarlberger Volksblatt«.

Da Italijanom ne gre preveč dobro, se vidi tudi iz tega, ker poizkušajo na vse načine pregovoriti Francijo, da bi vnovič prevzela vlogo posredovalca za italijansko-abesinski mir.

bodo češki otroci v nemških državah priučili češčine.

Mi koroški Slovenci nimamo niti ene šole, v kateri bi se poučevali naši otroci v svojem materinem jeziku. Nimamo niti enega učitelja, ki bi se čutil kot Slovenec in bi naše otroke z verno in ljubeznijo poučeval v naši lepi materinščini. Kdaj pride čas, ko bodo učitelji peli z našimi otroci slovensko, naše lepe narodne pesmi? V naši lepi deželi ne bo miru in sreče, ne bo blagostanja in blagoslova, dokler bo teptan naš od Boga nam podarjeni jezik v solah, katere je sezidal naš kmet s trdimi žulji! In dokler ne bodo pravičnejši učitelji, katere plačujejo naši starši s svojimi visokimi davki! Kdaj dobimo slovenske šol. knjige, v katerih bodo naši otroci brali zgodovino svojega naroda in čuli o svojih slavnih močeh, pisateljih in pesnikih? — Sedaj se morajo naši mali že prvi dan, ko

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (8^e)

Odpremija denar v lugostavilo
najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne poste najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune.
BELGIJA: No 3064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLAN-
DIJA: No 1159-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 3067 Luxembourg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

T. Jeske-Choiński:

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Prefekt ga je pa sunil na stran in takoj je bil v krasnem in razkošno urejenem dvorišču. Med dvema malima vodometoma, ki sta širila vonjavo na okrog, sredi inozemskih rastlin, je počival Fabij na orientalski blazini, ki je bila zelo fino izdelana. Bral je nekaj voščenih tablic. Pred njim je stala s srebrnim orodjem obložena mizica.

Ko je carinik kar naenkrat zagledal pred seboj prefekta, je skočil pokoncu. Prebledel je tako, da bi bil padel nazaj na sedež, ko bi se ne oprijel za naslonjalo. Osuplo je uprl svoje oči v nepričakovanega gosta — jastreb je izgubil zavest, ko je videl pred seboj ponosnega orla iz germanskih gozdov.

Servij je stal pred njim nekaj korakov proč ter ga arepo in ježno gledal. Naprej sklonjen, kot bi hotel naslednji trenotek planiti na svojo žrtev, je molče opazoval carinika.

Fabij je hotel kričati, a ni mogel nobenega glasu spraviti iz sebe. Hotel je bežati, a se ni mogel niti geniti z mesta. Prefekt ga je s svojim pogledom omamila in priklenil na prostor.

Tedaj je planil Servij nanj, ga z obema rokama prijel pod pazduho, dvignil trdo truplo kvisku ter z jezo in besnostjo siknil: »Kje imaš moje Tuzneldo?«

Obenem pa je stresel še malo živega Fabija. »Govori, ali pa te zadavim.«

Tresenje in smrtni strah je Fabija zopet oživil. Kričati še vedno ni mogel, pač pa je prevrnil z nogu mizico.

»Norec,« je siknil Servij in zopet postavil na nogo svojega nasprotnika. »Ali hočeš, da se bodo sužnji naslajali nad tvojo zajčjo srčnostjo?«

Ko je Fabij začutil trdna tla pod seboj, se je umaknil malo nazaj in se oddahnil. Služabništvu, ki je letelo skupaj je namignil z roko, naj odide. On pa se je umaknil k zadnjemu izhodu in rekel: »Kaj hočeš od mene?«

»Kje imaš Tuzneldo?« je zakričal Servij. »Tega imena še nisem nikdar slišal.«

»Jaz vem, da je bila pri tebi! Kje si jo pustil?«

»Nalagali so te.«

»Imam dokaze.«

Fabij je begal s svojimi očmi nemirno okrog, ker ni mogel zdržati prefektovega pogleda. Beseda »dokaze« ga je še bolj vznemirila. Toda on je vztrajal v laži.

»Jih ne moreš imeti,« je rekel končno, »ker jaz prav za prav niti ne vem, o čem govoriš.«

»Poslušaj! Ti veš, da drži German besedo tudi taki gadji zalegi kot si ti. Daj mi Tuzneldo in ne bom spomnil nikjer tvoje zločine. Pa tudi pretorju te ne bom tožil. Pri-segam ti to pri glavi mojega očeta.«

Pri teh besedah je dvignil svojo desnico in prosil mehko: »Daj mi Tuzneldo nazaj!« Carinar je takoj začutil svojo srčnost. Porogljivo se je nasmehnil in rekel: »Bedasti medved, ti govoriš s Fabijem!«

Servij se je zdrznil in zakričal: »Z lopovom, ki so ga zločini celega življenja storili nesposobnega, da ne verjame besedam poštenega moža! Ako pa misliš, da te bodo tvoji nakradeni milijoni varovali pred pravično kaznijo, se zelo motiš kljub svoji zvisti. Ti, zavratni morilec, si me zalezoval. Jaz pa te bom pri belem dnevu sredi vseh tvojih sužnjev pred celim Rimom potepal.

Celo vladarjeva moč ne bo mogla zadržati moje roke, ko bom sklenil, da te dobim v svoje pesti! —

Pri tem se je obrnil in odkorakal trdih korakov.

Dolgo je stal Fabij, ves potrpt od Servijeve grožnje. Kot carinik v germanskih provincih je dobro poznal divjost barbarških narodov, vedel je da ne bo Servij prav nič gledal na lastno nevarnost, ako se mu ponudi prilika za osveto.

Zato naj bi bil nagrabil svoje premoženje — je mislil sam pri sebi — da bi ravno v času ko mi gredo nasproti časti in odlike, prebil neprespane noči v neprestanem strahu pred jezo tega divjega legionarja? Stiskal je pesti in škripal z zobmi. Bomo videli, kdo je mogočnejši!

Fabij je stopil na sredo prostora in zaploskal z rokami. Takoj so se od vseh strani pokazali sužnji.

»Kateri pes mi je spustil notri tega plavalasega barbarja?« je divje vprašal.

»Porinil me je nazaj in samovoljno vdrt notri,« se je oglasil klicar s prebledelimi ustnicami.

»Petdeset batin in v ječo z njim ob kruhu in vodi!« je ukazal Fabij. »Naj izgubi malo trebuha:« — je izgubil tudi razum... Nasilnice pred hišo!

Dva sužnja sta pograbila debelega Grka za roke in ga odpeljala.

Četrte ure pozneje je že bil Fabij obdan od svojih varovancev in sužnjev na potu k Marku Kvaktilliju.

»Veseli pretor!« je prebil noč v družbi andaluzijskih plesalk in je bil ravno namenjen, da se obloče, ko so mu javili Fabijev obisk. Eden sužnjev ga je obuval, drugi mu je žgal koeine z razbeljeno orehovo lupino na roki, tretji ga je česal, četrty mu

80-100 utripov na minuto

Izkaže, kako ogromno delo premore srce. Stalno dovaja kri vsem organom telesa. Krvne cevi pa morajo biti široko odprte, da je delo srca olajšano, da se srce ne pretegne.

Tu pomaga PLANINKA čaj iz pristnih planinskih zdravilnih zelišč. V telesu nastanejo namreč večkrat kakšne prepreke. Spočetka jih seveda ne občutimo, ker posvečamo slabi prebavi in zaprtju premalo pozornosti. Ko pa nastopajo hemoroidi, kožne bolezni, obolenja vsled sečne kisline, prekomerna debelost, obolenja jeter in žolča ali celo poapnenje žil, tedaj pomaga le temeljito čiščenje.

PLANINKA čaj Bahovec je čistilno sredstvo prav posebne vrste. Preskrbi temeljito čiščenje, urinja zdravje in daje svežost. — Pijte torej PLANINKA čaj, kajti PLANINKA zdravini čaj ustvarja kretanje in gibanje.

Zahtevajte v lekarnah izrečno PLANINKA čaj BAHOVEC v zaprtih in olombiranih paketih po Din 20^h z napisom proizvajalca: APOTEKA MR. BAHOVEC LJUBLJANA.

R. S. št. 19357/24. VII. 1935

pridejo v šolo, učiti šteti, pozdravljati in celo moliti samo nemško.

Ali smo na kulturnih tleh kulturne Avstrije, ki hoče spoštovati božje in naravno pravo tako, kot hoče, da svet spoštuje njeno pravico? Čas hiti, naj bi razvoja naše države ne prehitel!

ITALIJA

s Med darovalci zlata, ki doprinašajo na oltar domovine dragocenosti, beremo tudi ime profesorja Maksimilijana Gortana v Trstu, ki je žrtvoval zlato medaljo, katero je dobil od radiologov ob priliki 25 letnice svojega delovanja na radiološkem polju. Gortani so doma, kakor vemo, iz Pazinščine. V seznamih daro-

valcev, ki izhajajo v primorskih listih, najdemo sploh veliko slovenskih imen iz vseh krajev Primorja. — Zaradi odprave ploda so zaprti 35 letne Angelo Leban pri Sv. Mihielu pri Sempasu. — Karel Pelean, sluga na knezoškoliškem ordinariatu v Gorici, je, kakor poroča »Piccolo«, kljub temu, da je jugoslovanski državljani, daroval po fašističnem tajnistvu 50 srebrnih dinarjev, zlat prstan in srebrno medaljo ter v spremnem pismu pravi, da je to njegov majhen, toda prisrčen doprinos Italiji v njeni pravični borbi zoper ženevsko zvezo. Pelean živi v Gorici 38. leto. — Pred vojaško sodišče so postavili fante Margana Alberta iz Gorice, Podreko Jožefa iz Tolmuna in Misteja Friderika iz St. Vida nad Vipavo, ker se niso udeleževali predvojaških vaj, ki se vr-

je mazilil obraz disečimi olji, peti mu je držal ogledalo, šesti ga je pa čakal s svežo tuniko.

Vedel je Fabija vstopiti in niti vstal ni ko ga je ta pozdravil. »Počakaj malo,« mu je rekel.

»Prihajam v zelo važni in nujni zadevi.« Vem, da imaš samo važne zadeve, v tem trenutku ni nobena tako važna, kot moja frizura. Pomisli, moji lasje začenejo že siveti... Mazili mi lase na sencih z orehovo vodo,« je ukazal.

»Toda danes je v resnici važna in nujna zadeva,« je s poudarkom ponovil Fabij.

»Pri Herkulu!« se je jezil Mark. »Saj vendar nisi cesar, da ne bi mogel čakati na pretorja.«

Fabij se je vgriznil v ustnice in je hodil nestrpno gori in doli.

»Ti mi zavezuješ čevlji na členku premočno!« je zmerjal Mark sužnja... »Tako, zdaj je dobro.« Temu pred njim je pa ukazal. »Ogledalo višje!«

»Pazljivo je gledal svojo frizuro in potem ukazal: »Tuniko sem!«

Za njim stoječi suženj ga je ogrnil v svileno oblečilo. Potem se je Mark še pazljivo ogledal, odpustil sužnje in se obrnil k Fabiju.

»No, sedaj pa povej svojo važno in nujno zadevo. Ali si zopet kaj zagrešil?«

Fabij je predvsem pregledal sosedne prostore, če ne bi bil morebiti kdo skrit in prisluškoval, potem pa je stopil k pretorju in šepetal:

»Prokleta Germanka je nočjo pobegnila s pekoma.«

»S pekoma pastet? Kaka škoda!« je pozabiloval Mark odkrito in nehljeno. »Nikamor je bil mojster v svoji stroki. Mislim sem te prositi, da mi ga daš za ženitovanjsko darilo.«

7

šijo ob sobotah popoldne. Katzen znaša od 20 do 500 lir ali pa celo do 6 mesecev vojaškega zapora. — Don Giuseppe Drecogna, vikar na goriški Piazzuti, je daroval domovini preko fašističnega tajništva lep kelih, ki ga je rabil pri svoji novi maši, želez domovini zmage. — Ko je Avstrija začela med svetovno vojno snemati iz zvonikov zvonove, je bila njena usoda zapečatená!

s Državni proračun za leto 1936/37 predvodi 20.292.450.000 lir izdatkov in 20.311.970 tisoč lir dohodkov. Tako je za idoč proračunsko leto predviden na papirju presežek v znesku 20.443.000 lir.

KATOLIŠKA CERKEV

s V katoliško cerkev je prestopil avstrijski kipar in socialist Fran Mosil, ki je sedeloval pri zadnjem socialističnem uporu na Dunaju leta 1934. — Poljski katoličani imajo okrog 200 tednikov in 100 dnevnikov. Primeroma smo jugoslovanski katoličani še da-leč za Poljake. — Katoliško delavsko vseučilišče, s socialnimi predavanji so otvorili v mestu Lodzu na Poljskem.

s Nova okrožnica sv. očeta je posvečena duhovnikom. Sv. oče govori v njej o svetosti duhovskega življenja. V prvem delu kaže okrožnica vzvišenost duhovniškega poklica, ki je urodje v rokah Kristusovih, v drugem navaja okrožnica vrline, ki so potrebne tako vzvišenemu služabništvu, v tretjem je govor o važnosti duhovniške vzgoje. Okrožnica zaključuje po svoji vsebini najbolj važna vprašanja sodobnega življenja.

AVSTRIJA

s Drobiž iz Korotana. K božiču je zvezna vlada odredila obsežno amnestijo kaznjencev izza februarskega in julijskega puča. V zapo-

»Toda, pretor!« je mrmral Fabij nestrpno. »Kaj hočeš?... O, da ona Germanka! Saj sem ti rekel, da jo dobro shrani.«

»Ali sem mogel bolje? Dal sem jo ukovati v verige in zapreti v temnico. Danes zjutraj so mi pa javili, da je ječa odprta, čuvaj umorjen in postelja prazna.«

»Ti bi jo bil moral še boljše zavarovati, tako za vedno!« je rekel Mark.

Lahko je to reči. Stotisoč sem plačal za njo!«

»Tifa, se je nagajivo smejal Mark. »Toliko si hotel za njo dobiti... tako treba to razumeti! A, da moraš v tako važnih zadevah vedno le misliti na sesterce!«

Zadnje besede je Mark spremljal s prezirljivim pogledom.

Nastal je kratek odmor. Potem pa je zopet Mark povzel besedo.

Javno ne smeš begunko, ki ni sužnja, zasledovati, sicer si nakopješ na vrat pretorja za tujce in ti sam ravno tako dobro veš kot jaz, da Marija Pomponija še nikdar ni bilo mogoče kupiti. In vendar mora Germanka k tebi nazaj, ako nočeš živeti v vedni negotovosti. Huda bo s teboj, ako je plavalasi prefekt najde.

Ko je zaslišal ime prefektovo, se je Fabij zdrznil.

»Ta barbar, kot se mi zdi, ni tvoj prijatelj,« se je norčeval Mark. »Tudi jaz ne bi rad čutil, da visi prefektova osveta nad mojo glavo. Ta bi ti gotovo enkrat za vselej pregнал veselje še kdaj voditi uropane Germanke na trg sužnje!«

Mark je prenehal in se naslajal s prezirljivim nasmehom na smešnem obrazu carinika, čigar poteze se izdajale skrajni nje-nob osvojenosti a kupljenim škrlatnim robom; takega še nikdar ni videl svojega bodočega tasta.

»Ta predrzneč je bil danes pri meni, je naenkrat zamrmral Fabij.

»Kaj! In ti si še živ!« je vzkljnil Mark. »Grozil mi je...« je zopet godel Fabij, ne da bi dokončal stavek.

»Da te pošlje na pospešen način v kladivo sence! Večkrat sem že slišal, da Germani ne lažejo. Pri Jupitru, ne bi bil rad v tvoji koži!«

Mark je šel parkrat zamišljeno gori in doli, potem se je vstavil pred Fabijem in rekel resno: »Tvoja nikdar šira lakomnost je spravila v težak položaj; toda ne izgubi zavesti, saj vendar veš, da lahko sešteješ na prste ene roke, var može, ki so ne-podkuljivi. Kdor ima Fabijeve milijone, izpelje vse, kar hoče. Razpošlji takoj svoje ogleduhe, da ne izvozna prefekt pred teboj Germanke; potem pa pridi jutri k meni na obed in slabo kockaj. Svoje hiše pa po senčnem zahodu ne zapusti nikdar brez močno oborožene straže. Sedaj pa dovoli, da se oblečem svojo togo in da grem malo ven. Vzel bom za te na pomoč Kornelijo Tulijo.«

Tulija Kornelija je ravno nameravala stopiti v svojo nosilnico, ko se je pojavil Mark pred njeno hišo.

»Prihajam v neugodnem času,« se je javil pretor; stoda bil bi ti zelo hvaležen, ako bi mi posvetila vsaj desetinko ure.«

»Tebi na ljubo, dragi Mark, tudi četiri ure, več pa ne. Cesarica Favstina me je dala poklicati na Palatin.«

Stopila sta v sprejemnico in se vsedla na zofa.

»Kaj neki hoče vladarica od tebe?«

»Sama ne vem,« je odgovorila Tulija in zmajala z rameni; »gotovo je opazila človeka, ki bi ji dolčas preganjaj, pa potrebuje mojega nasveta. Govorili so večeraj v

rih ostane 16 težjih kaznjencev. — V decembru so došli v promet zlatniki za 25 in 100 S. Letos pa bodo izdani novi za 2 šilinga s sliko princa Evgena Savojskega. — Kardinal dr. Innitzer in bivši zvezni kancler dr. Ender sta minule dni praznovala šestdeseti življenjski jubilej. — Koroški Heimatbund je koncem minulega tedna v zvezi z državnim prosvetnim referentom dr. Winklerjem priredil voditeljski tečaj za udeležence iz slovenskih krajev dežele. Tečaj je zaključil večer, zvan »Grenzlandabend«. — Südmärka je tudi letos obdarila otroke mnogih naših šol, tako na Brnci, Selah, Lednicah, Bistrici v Režu, Grabljanju, Krčanjah i. dr. — Brzovclav je pri Anabichlu povozil 66 letno Marijo Franc. — V bližnji gostilne Bierhaumer v okolici Grebinja so vzniki našli mrtvega novorojenčka. Nani so jih opozorili krčki lačnih ptic, ki so mrlca že načeli. Zločinska mati pride pred sodnijo.

s Ena politična. Atentat na učitelja Matasa Velharsa so izvršili neznanci na Dunaju. Velhars je bil hudo ranjen od revolverskega strela. Gre za politični zločin, zakaj Velhars je bil voditelj hajmverovske mladine.

AMERIKA

s Zakon o nevtralnosti. Senatorji Naye, Clerk in Bono so predložili senatu predlog zakona o nevtralnosti, ki obsega sledeče glavne odredbe: obvezo, da predsednik razširi prepoved izvoza orožja in vojnega materiala na vse države, ki sodelujejo v vojni brez razlike, če delajo na podlagi mandata Zveze narodov ali pa so se udeležile vojne zaradi oboroženega odpora enega napadalca proti sankcijam; predsednik lahko razširi prepoved izvoza tudi na druge proizvode, kateri bi lahko služili v vojne namene, kakor so petrolej, bombaž in baker; vsem ameriškim državljanom se pre-

poveduje, da bi potovali na ladjah, ki so last držav, ki so v vojni, prav tako pa se prepoveduje ameriškim ladjam, da bi plule v vojnih ozemljih.

ŠVEDSKA

d Novi zdravniki za Abesinijo. Zaradi barbarskega bombardiranja švedske ambulate Rdečega križa pri Dolo je švedski Rdeči križ v znak protesta nad takim divjaškim ravnanjem, ki mu ni primere v povojni zgodovini, še ojačil svojo akcijo v korist Abesinije. Organiziral je v vsej naglici novo ekspedicijo, za katero zbira vsa švedska denarna sredstva. Za zdravniško službo v tej ekspediciji se je javilo čez 100 zdravnikov z vseh strani Švedije. Ekspedicijska bo v najkrajšem času odpotovala na abesinske bojišče.

DROBNE NOVICE

Zakonske predloge o prepovedi fašističnih lig je izglasoval francoski parlament.

V turškem Carigradu je umrl pravoslavni patriarh Fotios II.

Diplomatske odnose je pretrgala južno-ameriška država Urugvaj z Rusijo. Vzrok: boljševiška agitacija.

Vse občinske odbornike so zaprli radi tatvine v madjarskem mestu Solnoku.

Prepoved izdajanja novih časopisov je Nemčija podaljšala do 30. junija t. l.

160 bivših ruskih oficirjev je izgnala Turčija. Zdaj pridejo v Grčijo, ker jih je tudi Francija odklonila.

798 ljudi je umrlo in 6320 je bilo ranjenih pri prometnih nesrečah na Angleškem v letu 1935.

Slavna ameriška igralka Telma Todd je zapustila svoji materi 250 tisoč dolarjev, svojemu možu pa — en dolar.

Največje zrakoplovno brodevoje v Evropi mora imeti Nemčija, je izjavil Hitler.

Koncem marea 1936 bodo volitve v španski parlament.

Samo še 330.000 pravih črnokožcev je še v Ameriki.

N. Izročstvo nad kitajsko armado zahtevalo japonski vojaški krogi.

Eno milijardo in 200 milijonov lir znaša italijanski državni primanjkljaj za 5 mesecev finančnega leta.

Novo leto (1. januar po Gregor. koledarju) je proglasila turška vlada za državni praznik.

Slovaki se pripravljajo za vstop v češko vlado.

Samostojna je postala pravoslavna cerkev v Letoniji.

Petorčke je povila meščanka Timoteja Lajn v Matakapi v Nikaragui.

Božična drevesca letos niso prepovedana v sovjetski Rusiji. Vedno hujši »buržujski« postajajo!

Anglija se trudi za vojno zvezo z Egiptom.

Novemu češkemu državnemu predsedniku je čestital k izvolitvi tudi etiopski (abesinski) cesar Haile Selasie.

Močno pomorsko oporišče so začeli graditi Angleži na otoku Cipru v Sredozemskem morju.

10.346 italijanskih oficirjev in vojakov se je odpeljalo koncem decembra v Afriko v klavnicu.

Angleški vladni krogi se trudijo, da preprečijo generalni štrajk rudarjev, ki naj bi se začel prihodnji mesec.

Dragonski polki se imenujejo od 1. januarja 1936 dalje češkoslovaški kavalerijski polki.

Prvi poskusi z nekim serumom proti revmatizmu so se baje dobro obnesli v ameriškem Njujorku.

circusu, da ji je posebno ugajal germanski prefekt.

»Čudno! Tudi moj korak k tebi je povzročil legionar.«

»Menda vendar ne prihajaš po Favstini-nem naročilu?«

»Kaj še? se je smejal Mark. »Samo na tebe imam lov, za moške se ne zmenim.«

»No torej!«

»Prišel sem te prosit, da pojasniš Publiju, da ne sme sorodnik škodovati sorodniku.«

»Ne razumem, kaj misliš.«

»Tako je me boš razumela. Ne vem, ali ti je znano, čemu je prišel oni barbar v Rim.«

»Celo mesto se naslaja nad njegovo bolestjo radi ene sužnje. O, da bi znali vsi Rimljani tako ljubiti. A niti eden od vas, ne bi radi neveste odstopil od svojih zabav.«

»Meni je zelo veliko leželo na tem, da bi se Publij ne spuščal v to zadevo.«

»Toda Publij in Servij sta si iskrena prijatelja in Publij bo vedno višje cenil svojega prijatelja in vojnega tovariša, kakor sorodnika.«

»Prijateljstvo rimskega patriarha z barbarom je naravnost smešno, posebno ako škoduje sorodnemu patriarhu. Vsa ta družba iz gozdov in gora, je vendar samo zato na svetu, da nam služi. To je, kar moraš patriarškemu ponosu Publija vtepati v glavo. Publij mi škoduje s tem, da priporoča prefekta vsem senatorjem.«

»Govori točneje!«

»Publij ima tu svojo roko vmes,« je zaenkrat Mark.

»Ah... Sedaj mi je stvar jasna,« je odvrnila Tulija in začela premikljavati.

»Čez nekaj časa se je dvignila in pristala: »Razumem vse, a v tem slučaju ti ne morem prav nič pomagati: na ta način bi samo sebi škodovala pri Publiju.«

»Saj res. Pozabil sem v tem trenutku, da si ti tako bistroumna kakor lepa. Ne govoriva nič več o tem. Toda, povej mi: ali so ti moji nasveti kaj koristili?«

»Prvi nastop matrone starega kova sem že izvršila.«

»Prepričan sem, da si ga očarala.«

»Ne morem povedati: njegove oči so bile bolj uprte na Mucijo.«

»Ti se šališ!« je vzkliknil Mark začuden.

»Ta neotesana Vestalka naj bi Publiju uga-jala!... Mogoče je pa tudi, Mucijo moraš za dalje časa odstraniti iz hiše.«

»Ti čuvno tako dobro veš kot jaz, da je to nemogoče! Hiša Kornelijeve je bolj njena kot moja. Prokonzul je zapustil hišo meni in njej na enake dele in moj del...«

Mark je pihnil čez svojo dlan. »Veter ga je odnesel... razumem,« je on pristavil. »To je vsekakor težavno.«

»Sploh pa Mucija ni več tako upogljiva, kot je bila doslej. Mi je že pokazala svoje ostre zobe.«

»Se to? Vendar jo je treba spraviti s poti.«

Tulija je molčala z »ugubancem« čelom.

»Ker je položaj tak, bi bilo kruto od mene, zahtevati tvojega posredovanja pri Publiju,« je nadaljeval pretor. Sam bom govoril z njim, čeprav že naprej vem kakšen odgovor bom dobil.«

»Že se je hotel posloviti, pa se je še nečesa spomnil.«

»Ali veš, da je čez štiri dni obletnica smrti našega starega očeta. Publij bo šel gotovo, kot ljubitelj starih običajev, k grobnici Kvintilijeve, da nahrani mrtve. Toliko se spominjam, da je na isti dan umrl neki Kornelij; tega gotovo že žeja po medu in vinu, ker se je prokonzul prav malo menil za potrebe svojih prednikov. Ker je mavzo-

lej obeh rodbin skupaj, lahko odigraš drugi nastop komedije »Starorimska matrona«. — Pijače nikdar ne skopari; daj napraviti velike luknje pri grobovih in ko odteče eno eno vino, dotoči svežega. Naj imajo mrtvi enkrat dober dan; posebno veseli ravno ne bodo v svojih ozkih in temnih prostorih. Publuj pa se bo spodbujal nad teboj.«

Z zlobnim nasmehom je zapustil Mark obenem s Tulijo hišo.

6.

Mark Kvintilij je stopil v svojo obednico, in jo pregledaval s paznim očesom. Štiri štirorogljate svetilke v štirih kotih so razsvetljevale iz bronastih stebrov veliko kvadratno sobano. Na stenah so bili mnogoštevilni srebrni kandelabri, vsak s tremi voščeniimi svečami. Stenske slikarje na rumenem ozadju, obrobjenem s širokimi črnimi marmornatimi ploščami, so predstavljale dogodke iz zgodovine rodbine Kvintilijeve.

Sredi dvorane je stal triklinij: velika kvadratna miza z eno samo močno nogo na mozaičnih tleh. Ob treh straneh so stale prostorne klopi, katerih vsaka je nudila prostora za tri osebe v ležeči legi.

V tej sobani ni bilo nikakega dišečega vodometu, nobenega belega stebra, nobenih inozemskih rastlin. Bila je nizka in v dolgem času že potemnela, tako, da ni prav nič spominjala na moderni Rim Antoninske dobe. Bronasti stebri so spominjali na Markove pradede; pregrinjala za naslanjače je bil prinesel pred sto leti konzul Kvintilij, ko se je vrnil iz orientalske vojske; mizna plošča iz citrovega lesa je bila vredna celega posestva. Samo kandelabri in sveže cvetlice, ki so bile na mizi, so oživljale staromodno slikarjo.

PO DOMOVINI

„Popovski Kranjac“

Minister dr. Miha Krek in ljubljanski tupan dr. Adlešič sta govorila preteklo nedeljo na treh, zelo dobro obiskanih shodih. Prvo zborovanje je bilo v Dobrépoljah v Prosvetnem domu. Zborovalci so med drugim zahtevali popravo krivice, ki so jih povzročili prejšnji neljudski režimi in izrazili voljo, da občinska, banovinska in zakonodajna zastopstva preidejo čimprej potom svobodnih volitev v roke pravih ljudskih moči. — Zelo lep shod sta imela oba govornika tudi v Semiču, kjer so jima množice naroda burno pritrjevale. Nič manj uspešno je bilo zborovanje v Metliki. Del zborovalcev, ki so prišli s Hrvatskega, je poskušal sicer shod s petjem, vpitjem in prostaškimi psovkami preprečiti, a se jim ni posrečilo. Malo je pravih Belokranjcev, ki bi po tem shodu ne spoznali, kje je v politiki njih mesto. Naši v težkih razmerah delajo, oni preko Kolpe pa — deklamirajo in muzicirajo. Samo v poštem in požrtvovalnem delu je naša zmaga in naša rešitev. Slišale so se tudi besede o »popovskem Kranjcu«, čeprav je šele ta omogočil Hrvatoma, da svobodno zborujejo pod svojo zastavo. »Popovski Kranjec« je torej dal Hrvatoma svobodo, a jo zahteva tudi zase in

21. dražba kož divjadi na velesejmu 27. januarja 1936

Poslajte nemudoma blago na naslov:
Ljubljana, »Divja koža«, Velesejem

Mark sam, ves bled in prepaden, z modro obrobjenimi očmi, v obleki iz najfinjšega sukna je nekako kazil to staro in resno ozadje. Tu je bil tujec in zdelo se je, da so neme stene glasno ugovarjale njegovemu drznemu vsiljevanju.

»Ali je vse gotovo?« je vprašal na strani stoječega hišnika, ki je priklonjen z roko na prsih čakal na povelja svojega gospodarja.

»Kakor si ukazal, gospod,« je odgovoril grški suženj.

»Pojdi sedaj v kuhinjo in ponči Aristipa, da zopet česa ne pokvari, kot zadnjikrat. Danes, pri Herkulu, naj ne zbujajo moje jeze!«

Suženj je odšel. Mark se je pa podal v sprejemnico, kjer se je zleknil na zofo. Bil je utrujen. Prejšnjo noč je prečul pri cesarju Luciju Veru in potem iskal z nekaterimi tovariši nočnih dogodkov po mestnih ulicah; lovili so neko zavito žensko postavo, katera jim je za Apijiskimi vrtni naenkrat izginila.

Med samim zdehanjem je premišljeval sedaj Mark ta lov in se zatopil v premišljevanje raznega naslajanja in uživanja.

»Star postajam že... da star,« je rekel sam pri sebi, »vendar želim še nekaj časa življenje uživati, a k temu mi mora pomagati dota carinikove hčerke.«

Iz tega premišljevanja ga je zbudil klicar; naznanil je prvega gosta.

Bil je Fabij. Mark je pozabil svojo utrujenost in skočil na noge, ne ravno zaradi Egipciana, ampak, da bo sprejel pričakovane ostale goste.

Sprejemnica se je vedno bolj polnila. Za Fabijem je prišel prefekt Rima, potem Marij Pomponij, pretor za tujece, dalje trije senatorji zelo parfimirani in lase potresene z zlatim prahom. Mark jih je sprejel a poljubu.

za svoja zborovanja na slovenskih tleh. Naj se s to »kranjako« zahtevo v lastnem interesu čimprej spriljazi tisti slovenski in hrvatski Hrvatje, ki se jih tičejo pričujoče naše prijateljske, a vendar zelo resne besede.

Občinske volitve v Mošnjah

Kr. banska uprava je razpisala volitve novega občinskega odbora v Mošnjah. Vršile se bodo 2. februarja 1936 v Romarskem domu na Brezjah. Bivša JNS je usililo združiti tri samostojne občine: Mošnje, Ljubno in Leše v eno občino. Ko je naš voditelj dr. Korošec dal ljudstvu možnost, da si samo izbere in določi meje občinam, se je od Mošenj ločila Dvorska vas in priključila novoustanovljeni občini Begunje. Mošnje imajo sedaj okrog 1900 prebivalcev in 600 volivcev. Volilni boj je obojestransko zelo živahen. Dosedanji občinski močje čutijo da bodo prav kmalu morali v kot. Ker nimajo več na razpolago bajonetov in puškinih kopit, se na vse mogoče načine trudijo, da bi ostali na krmi. Naši ljudje le še preveč dobro pomnijo, kaj jim je prinesla vsemogočna JNS. Zvesti svojemu voditelju v letih najhujšega zatiranja, tudi sedaj ne bodo nasledili lažnjivih obljubam in podtikanjem onih, ki so se pred leti bahali, da imajo oblast za seboj. Zato trdno pričakujemo, da bodo volitve 2. februarja v Mošnjah velika manifestacija svobode in pravičnosti.

Dol pri Ljubljani. Organizacija JRZ pri nas lepo napreduje. Odbor ima večkrat seje, ki so zelo živahne. Krajevna organizacija šteje danes že 520 članov, kar je lepo število, pa še vedno pristopajo novi. Tajništvo stranke je uvedlo uradne ure, ki bodo vsako nedeljo od 1—2 popoldne v društvenem domu v Dolu. Tam je tajnik vsem članom vedno na razpolago za vsa pojasnila in posredovanja pri oblasteh. Istotam se sprejemajo novi čla-

»Mesto obilne pojedine,« je rekel svojim gostom, ko so se posedli na zofe, »sem poskrbel za zelo zanimivo zabavo.«

»Slišal sem že,« se je oglašil eden senatorjev, »da si naučil svoje peteline nov način boja.«

»Stavil bi,« je pripomnil drugi, »da nam bo Lidija prebrala novo pesem, po kateri bomo komaj pili dobro Falersko vino.«

»Izgubiš stav,« je pojasnil Mark, »Povabil sem največjega šaljivca v državi, Lucijan mi je obljubil priti.«

»Mladi govornik iz Sirije, ki je prišel a cesarjem Lucijem Verom v Rim?« je vprašal mestni prefekt.

»Da, da. Cesar Lucij ga bolj ceni, kakor vse modrijane, ki so pri cesarju Marku Avreliju.«

»Slišal sem, da je njegov jezik tako strupen, da niti Grkom ni všeč,« je pripomnil pretor za tujece.

Tedaj je vstopila v dvorano mala deklica, prihuljena, nizka, nežna, vitka, v kratki obleki iz rumene avile. Tri vrste biserov so krasile njene črne lase, ki so bili na čelu razkodrani in zviti, na temenu pa zloženi v grški vozli. Na vratu in golih rokah je imela vse polno okrasov. Male nočice so ji tiskale v škrlatnih, z zlatom vezanih čevlčkah.

»Pozdravljeni, vi očetje, sinovi in vnuki svetega Rimala,« je vzkliznila z nežnim glasom in spremljala pozdrav s poljubom na vse strani. »Pozdravljeni tudi vi dedi in pradedi,« je pristavila in se obrnila k omaram, kjer so stali voščeni kipi Kvinktilijev.

Takoj so jo obkrožili Markovi gostje; samo pretor za tujece se ni žuril, da jo pozdravi.

»Lepa Lidija prinaša vedno veselje,« se ji je laskal eden senatorjev.

»In mračni Mucij se vedno čudi, ako pokaže mladina vesel obraz,« je odgovorila Lidija. »Slišala sem, da ti je učeni zdravnik iz

ni. Kakor že večkrat v zgodovini, se je tudi to pot slovensko ljudstvo zgrnilo okrog svojega voditelja dr. Korošca, da složno z njim zahteva svojo staro pravdo.«

Golo nad Igom. Ponesrečil do smrti se je 28. dec. na Francoskem Anton Krnc, doma iz ugledne krčeve hiše v Suši. Zapušča ženo in 2 otroka. Se je nameraval vrniti domov, ker je vedel, da je doma črni kruh boljji kot na tujem nevaren bel. — V preteklem letu smo imeli 9 rojstev, 2 poroki in 8 mrlicev.

Iz dolenskih Benetk. Vrag se vedno drži stare metode. Kadar je v eni obleki razkrinkan se preobleče. Sedaj je pri nas »nationalno« krinko spoznal za neuporabno, zato si je nadel »gospodarsko«. Pametnih ljudi ne bo ušel na ta lim. — »Agrarna« je »falirala«. — Ta teden je bil namreč razpuščen agrarni odbor in sedaj so nekateri v skrbeh kaj bo. — Vsi pošteni bodo 19. januarja volili postnega župana in pošten odbor. Likarjeva lista je naša lista. — Preteklo nedeljo je dosegla izreden uspeh igra »Henrik, govavi viteza«. — Dne 12. januarja po prvi sveti maši se vrši pri nas velik shod važen ne le za naše obč. volitve, ampak tudi za vso okolico.

Seleca. Za 70 letni spomin Krekovega rojstva je Kat. prosvetno društvo v Seleh priredilo v nedeljo 29. dec. 1935 v Krekovem domu lepo uspelo proslavo. Pevski zbor je zabel tri primerne pesmi, nato nam je pa banski inspektor g. Ivan Dolenc v prelepem govoru orisal Krekov razvoj in slavil njegovo ogromno delo za slovenski narod. Ljudje so z največjim zanimanjem poslušali g. govornika. Večina je namreč osebno poznala pokojnega Kreka, ki je v Selea prihajal k materi na počitnice, obiskoval pogosto bližnji Prtoč in živel v najtesnejšem stiku z ljudmi. Lepo uspela igra Krekova »Turski križi« je zaključila proslavo. Krekov spomin bo pa še stoletja živel med našimi ljudmi in jih drnil k delu za gospodarski in kulturni napredek selške doline, za katerega je pokojni Krek toliko storil.

Mengeš. Naši mladi dobro uporabljajo svobodo, ki jim jo je prinesel letošnji Kres. Saj ni skoro dneva, da se ne bi zbrali pri kakem delu v svojem Domu. Hočejo se oddolžiti za dneve, ko noter niso smeli. Vsa teden se zbirajo na sestankih fantje v svojem odseku, dekleta pa v krožku in govorijo o stvarih, ki so za nje važne in zanimive. Večkrat

Aten, ki je kljub svoji poživljajoči modrosti tak, kot bi bil že sam pil grdo vodo iz Lete, ukazal hoditi bos in nositi bremena. Ubogaj njegov nasvet, pa boš morda bolj vesel, ko dobiš okrogle roke in stopala.

Mucij ni bil od Lidijinih zbadljivih besedi nič užaljen; smejal se je z drugimi, iztegnil svoje suhe, belo napudrane roke in odvrnil:

»Dosti so še močne, da te objamem in stisnem tvoja rebra. Morda dovoliš...«

Lidija se je živahno umaknila na stran.

»Misli na svojo plačnico, ki je dala za moža, kot si ti, svoje milijone!« mu je zaklicala.

»Ja škrlat, za škrlat!« je rekel Mucij.

»Za senatorski robl!« se je smejala Lidija. »No še senator!... O čem se pa posvetuješ na Kapitolu!«

»O tom, da je treba tako klepetavim večam, kot si ti, predolge jezike porezati.«

»Vidim, da ti ne bo treba poginuti, kadar boš gotov z milijoni svoje žene. Obesiš si kar vrvco na ramo in modrijan je tu. Dandanes tudi to preživi mož!«

Zdaj se je pojavil na pragu mož malo nad trideset let v temnem filozofskem plašču. Slišal je zadnje Lidijine besede; zaničljiv smeh je zaigral na njegovih ozkih ustnicah. Priklonil se je pred rimskimi dostojanstveniki z zaničljivim pogledom svojih malih in prodirljivih oči.

»Zdaj imamo pa tudi našega Lucijana tu!« je zaklicala Mark prišlecu in ga pozdravila. »Nihče več ne manjka, lahko začnemo.«

Niti ene države ne vzdržujejo tisti ti-soči dinarjev, ki jih dobi od tujcev, ampak zdrav, močan in pravosten narod. (Iz spomenice škola dr. Srebrniča ministrstvu.)

pa nastopijo tudi na odru in prav nedeljo, 12. januarja bodo predstavljali srednjeveško igro: Henrik, gohavi vitez, ki je povsod zelo priljubljen. Zato upamo, da bo tudi pri nas dobro obiskani, saj spada ravno v te božične čase, v katerih živimo.

St. Jarij pod Kumena. Zadnja smrtna žrtev v minulnem letu je bila 68letna Jožeta Ožkan. V nedeljo pred Novim letom je šla z možem k maši, pri kateri sta oba prejela sveta zakramenta. Kazala ni nobenih znakov bolehnosti. V ponedeljek sta zakonca sedela na peči in se pogovarjala o današnjih razmerah. Naenkrat je ženi besede znanjalo, mož jo strese, pokliče, a zaman, bilo je že 40 njej, zadela jo je srčna kap. Bila je skrbna gospodinja in zelo usmiljena za reveže. — Pri podiranju dreves v gozdu je smrekla padla na 7 letnega Francka, ki ga je oče vzel s seboj v gozd. Fantek je podlegel poškodbam. Imel je zelo lep pogreb, ker so ga tudi šolarji spremili k večnemu počitku.

Hotečriscia. Na dan sv. Antona, 17. januarja, bo sv. maša zopet ob 10 dopoldne, kot je bila prejšnja leta. Opozarjamo na to vse tiste, ki so tako radi prihajali sem počastiti sv. Antona in jih vabimo, da tudi letos pridejo. — Poleg večine drugih hiš so vzele električno luč vse javne zgradbe, katerih instalacije je izvršilo domače elektrotehnično podjetje Oblak iz Logatca in to v popolno krajevno zadovoljstvo. Zlasti je bil nepričakovano lep trenutek, ko je cerkev začela privikati v električni luči ravno pri polnočnici. Upamo, da nam bo elektrika nudila marsikaj, kar bo pomagalo k splošnemu gospodarskemu podvigu našega kraja tik ob italijansko-jugoslovanski meji.

Senčur pri Kranju. Senčur postaja delavski. Skoraj vsaka kmečka hiša ima tudi delavce. In vsak večer hiti kolo za kolesom proti Senčuru. Delavci se vračajo domov. Pa ne počivati! Takoj po večerji pohite v dvorano, kjer se pridno izobražujejo, zdaj v delavskih vprašanjih, zdaj zopet v javnih nastopih. V nedeljo, dne 12. januarja, ob treh popoldne nastopijo delavci v Ljudskem domu v Senčuru z zanimivo predstavo s petjem »Črna solca«. Dobiček obrnejo za bedne delavce in delavsko knjižnico! Vsi delavci se pripravljajo, da z veliko udeležbo pokažejo, koliko jih je, ki se zanimajo za vsestransko kulturo! Tudi od drugod se veliko obeta! Naj živi solidarnost!

Izlake. V noči od 6. na 7. t. m. je bilo vlomljenje pri stranskih vratih cerkve na Izlake. Vlomilec je vlomil v tabernakelj in vrgel ven ciborij in monstranco. Okrog 150 hostij ni nikjer. Samo ena mala sv. hostija in dva drobec velike hostije

so bili na tleh. Vlomilec je odnesel lunulo in ga še niso izsledili.

Podlipa. V ljubljanski bolnici je umrla dne 24. decembra 15letna Ivanka Velhar, cerkevna pevka in poštvalna igralka. 6. decembra je še sodelovala pri miklavževih prireditvah, in točno čez dvajset dni je bil njen pogreb. Ivanka, prepevaj z angeli večno pesem božje hvale in ne pozabi nas, svojih mladostnih tovarišic, ki plakamo za teboj.

Cerknica. Revni otroci naše in okoliške šole so imeli božičnico, kjer so jih obdarovali s čevlji, obleko in drugimi prepotrebniimi stvarmi. V nedeljo so priredili otroci Marijinega vrta v prosvetni dvorani uspelo akademijo. — Pred nekaj dnevi je v cerkniškem jezeru utonil volk. Šel je preko ledu, a ker je bil le ta predehen, se je udrl in volk je z groznim tuljenjem izginil pod njim. Prišel je iz Javornikov.

Unec. Na sveti večer je minilo eno leto, ko je privikati zagorela elektrika v naši župni cerkvi. Hiša božja je lepo razsvetljena, saj je vsega skupaj 92 luči. Napeljava je izvršil g. G. Oblak iz Dol. Logatca. V nedeljo pred novim letom so nam g. župnik povedali, da je vsa napeljava stala nekaj nad 8000 Din, in so se zahvalili vsem, ki so v ta namen kaj darovali. Tudi g. župnik smo hvalčili za vse trud, ki so ga pri tem imeli.

Z. Gorenjske. Gorenjski rejci se prav pridno organizirajo v pospeševanju reje malih živali, kakor ga predvideva tudi odlok ministrstva. V ta namen sklicujejo za dan 12. januarja veliko zborovanje v Kranju v prostorih gostilne Bekselj ob pol 10 dopoldne, kjer se bo vršil tudi redni občni zbor.

Ribnica. Na semanjdan, kot vsako leto se je vršil občni zbor Rešetarske zadruge. Slaba so bila pota in slabo vreme, a vendar take udeležbe že ni bilo več let. Načelnik je takoj začetkom svojega poročila poudaril velike krivice in škodo, ki nam ga je delal prejšnji rešim, škodo zadruzi in krošnjarijem! Preklagal je zahvalo za rešitev iz ogabnega izkoriscenja voditeljem dr. Korošcu, dr. Stojadinoviču in bannu gosp. dr. Natlačnu, kar je bilo sprejeto z ogromnim odobravanjem. Načelnik je nato poročal o raznih intervencijah v prilog naši krošnjarski pravici doma, v Avstriji in Italiji! Zglasili so se člani, ki bi sli radi tudi v Nemčijo, kar se bo skušalo doseči. Pogovorili smo se ravno o carini in o pomočnikih ter o novih

knjižicah, ki so jih vpeljali prejšnji upravniki, a so nerabne za Avstrijo. Veselo je bilo poročilo o lepem napredku našega trg. oddelka v Sodražici, pa zasluga gosp. Fr. Zajca, ki izkazuje dvig od 72.000 na 320.000 Din prometa v letu 1932. Vseh član, ki je kupil robo v zadrugi, dobi nekaj odstotkov sedaj po novem letu nazaj v robi! Zadruga se je udeležila z lepo razstavo naših izdelkov na vselejmu v Ljubljani, obakrat, in tudi v Mariboru na obrtniškem dnevu. Sklenila se je z odobravanjem zahvala trgovski zbornici posebno dr. Plesu in banski upravi načelniku gosp. dr. Marnu in upravi Mariborskega tedna za vsestransko pomoč. Zbor je pozval načelnika, da vse pokrene v pravo škodo in krivice, ki so jih posamezniki utrpeli v letih ogabnega pritiska — kar se bo tudi zgodilo! Končno so se člani podali razne nasvete in prošnje. Z zahvalo načelniku gosp. Skulju, ki se z vso ljubeznijo žrtvuje za nas, smo zaključili lepo uspešno letošnji občni zbor. Po zborovanju so pristopili zopet novi člani, tako nas bo kmalu po tisoč — kar pomeni najmočnejšo slovensko zadrugo za domačo obrt! Le krepko napreji!

Breznica nad Skofjo Loko. Marsikateri »Domoljubov« čitatelj bo radovedno vprašal »Kaj je bilo pač letos v naši vasi novega?« Res je, da se z mrljiče ne moremo pohvaliti. Imeli nismo, hvala Bogu, v vsej vasi nobenega Storklja pa nas je v tem slabem letu trikrat obiskala. Nesreče tudi ni bilo vse leto nič. Le prosvetno delo je v naši vasi prav nobro napredovalo. Nimamo še lastnega društva, vendar so naši fantje in dekleta vprizorili kar šest iger, izmed katerih sta bili zelo dobro podani zlasti »Pulček Potepe« in Miklavžev večer. — Tudi za našo novo stranko vlada v naši vasi veliko zanimanje. Skoro vsi so že pristopili.

Listnica uredništva

Nekaterim dopisnikom: Dajte si vendar dopovedati in pišite samo po eni strani lista! Dopisi, pisani po obeh straneh, bodo odslej brezpogojno romali v koš. — Katarini Meglič v Vodice: Antona Hladnika iz Vodice v ruškem ujetništvu nisem nikdar videl. B-ski. — M. R. v K.: Kar je količnej uporabnega, vse priobčimo, če ne drugače, pa v skrajšani obliki. Včasih pa vendarle izostane dopis, a brez naše krivde.

B-ski.

Ponesrečen beg iz ruskega ujetništva

Begunca so Tatari gostoljubno sprejeli. Postavili so samovar, in kmalu so vsi skupaj pili čaj. Slepí Tatar, ki je pozorno poslušal razgovor, se vtakne. »Vidva da sta Rusi?« Pobjdita no! Ruska govorica je nekoliko drugačna, kakor jo kažeš vidva. Deputat poudarja, da sta Poljaka. Ko to Tatar sliši, se po pravoslavno prekriža in ne da bi kaj rekel, se tiho zlekne v kot. Nato pomenljivo govori s svojo ženo po tatarsko. Ko begunca nakupita suškov (zelo suhih kolačkov), odideta dalje.

Petdeset korakov za omenjeno tatarsko »halupo« je bil zopet gozd. Ukrajincema sta kmalu sledila dva, nato trije in končno še dva Tatara na konjih. Ker sta se begunca skrila v gozdu, ju niso našli. Okrog 6 zvečer sta prišla do bivališča, kjer so živitarili avstrijski in germanjski ujetniki. Napila sta se vode, izogibala pa sta se razgovora z njimi. Na trgu sta kupila kruh in brez ovir prepotovala dolgo ravino.

Cez par dni sta dospela do reke Tube, ki je večja kot Dujester. Ob Tubi je mesto Abakan, do katerega je bila tisti čas že zgrajena železniška proga, vlaki pa redno še niso vozili. Dospela sta v mesto in si nakupila kruha, vendar iz varnostnih ozirov nista šla dvakrat po isti ulici.

Prideta do broda, ki je vozil preko reke Tube. Brodar je bil nekoliko slep. Sumil je, da sta Avstrijca. On: »Kdo sta?« Begunca: »Poljak.« On: »Kam gresta?« Begunca: »V Minusinsk na delo.« On: »Vidva nista delavca! Načim vaju orožnikom?« Hotela sta zbežati, a jim? Tisti trenutek pridržata k brodu konja z vozom. Na vozu je sedel gospod srednjih let. Razgovoru z brodarjem gospod vpraša trikrat

v nemščini: »Ali razumeta nemško?« Nista odgovorila. Nato poizveduje neznan gospod v ruščini: »Ali sta Rusi?« Begunca: »Ne Poljaka sva.« In prepluli so vsi trije z brodom reko Tuba. Neznani gospod — bil je neki Latiš — jima na drugem bregu reče: »Danes vaju ujamemo. Varujta se! Latiš je nato hitro pognal konja, očitno zato, da bi kdo ne rekel, da daje beguncema potuho. Ukrajince sta mu urno sledila in dohitela Latiša v neki vasi ob reki Jenisej. Prošila sta Latiša, da bi skupaj prebrodili reko, kar je dovolil. Deputat je držal za uzo enega. Logozna pa drugega konja. Ko so že bili sredi reke, pridrve za njimi k bregu policisti na konjih. Videč, da gresta oba moška v sprejstvu z Latišem, jima niso več sledili. Tako sta naša begunca prišla srečno na drugi breg in se vozila skupaj z dobrim Latišem še več kot dvajset kilometrov skoraj do samega mesta Minusinska.

Prenočevali so vsi trije v mestni okolici. Pred mestom je bil rokav Jeniseja, preko katerega je vodil most. Za prehod je bilo plačati 6 kopejk. Zjutraj so se peljali v mesto na bazar (trg). Ukrajince sta držala konja, gospod pa je nakupil tudi za nju vse potrebno za na pot. Našel jima je vasi skozi katere morata, da ne zgrešita cilja in pokazal jima je pravo cesto, po kateri naj začneta s hojo. V par urah sta prišla do prve vasi. Tam je bila ob Jeniseju tudi velika pivovarna. Hodila sta dalje in dalje po pesku. Udiralo se je pod njima včasih do kolen in sta po trudapolni hoji vnovič dospela do reke Tube, kjer sta si umila noge. Ndaleč od tam je bil brod in brez ovir sta odjadrala od brega. Komaj pa je bil brod nekako sredi reke, so že prihajali za njima štirje policisti, zahtevajoč, naj se brod vrne. Brodar pa jima je zakričal: »Ni več mogoče.«

Ko sta prišla srečno na drugi breg, je brodar opominjal: »Skrijta se, iščejo vaju!« Pokazal je gozd. Begunca sta tekla dalje in se

skrila v nekem žitu. Policisti so se z drugim brodom pomaknili za njima čez Tuba in ju skrbno iskali. Inela sta zopet srečo. Niso ju našli, čeprav so imeli pse s seboj.

Dolgo sta obupana hodila po močvirju. Naenkrat zagledata v daljavi brzojavni drog. Napotila sta se v tisto smer in kmalu sta dospela do ceste in po njej do vasi Jermakovsko. Bila je že noč. Pred njima je tekla velika reka. V hišo si nista upala. Kruba ni bilo nič več. Dež je hudo lil. Zavila sta na polje, kjer se jima je zdelo, da raste konoplja. Pa glej smole! V temi sta zašla v dva metra visoke koprive. Pa ne grmček, celo polje jih je bilo. Dve uri sta korakala v temi in dežju skozi pekoče rastline. Ah, to boli, ah to peče! Končno sta vendar prišla do gozda, kjer sta ostala vsa noč. Ko je nastal dan, sta s pomočjo kompasa zopet našla cesto.

Srečala sta žensko, ki jima je povedala, da so nedaleč od tu Poljaki, politični pregnanci, med njimi tudi neki Zubrijski. Pred vasjo je bil studenec, kjer sta se napila. Deputat se je napotil v vas, tovariša pa je pustil za skladvonico drv. Zubrijskega ni bilo doma, vendar so Deputata v tem domu dobrohotno sprejeli in oskrbeli s kruhom. Komaj sta begunca odšla v bližnji gozd, že je neki moški jeznil po vasi in izpraševal po obeh. Zvečer je Deputat pustil Logazo pri neki zlomljeni brezi, sam pa je odšel vnovič v vas k Zubrijskemu. Ta je že počival, a je Deputata vendar sprejel. Zubrijski je povedal, da sta naša begunca zašla in brez potrebe napravila več kot 60 km. Morala bi korakati v smeri proti Zelam in ne na Razjezd. Zubrijski je Deputata opozoril, da je od 170 ruskih arestantov, ki so delali cesto do mesta Usa, zbežalo neznanokam 140 in da vsled tega zapro v vasi vsakega neznanca, ki gre skozi njo. »Zato glej,« je rekel Zubrijski Deputatu, »da ponoči na vsak način zapustiš vas.«

(Nadaljevanje)

P I S A N O P O L J E

Lokomotiva je trčila v avtomobil

Ono soboto zvečer se je zgodila v Murski Soboti pri kolodvoru usodna nesreča, ki je zahtevala življenje mladega šoferja g. Josipa Lukovška. Takrat se je vračal velik poštni avtobus, ki vzdržuje promet med Dolno Lendavo, M. Soboto in Rogaševci, izpred garaže proti pošti. Ob istem času so na postaji premikali vagone ter jih pripravljali za večerni vlak. Ker je pred progo precejšen ovinek in zaradi megle šofer ni opazil lokomotive, ki je med tem privozila na križišče in s polno paro treščila v avtomobil ter ga je skoraj popolnoma uničila. Nesrečnega šoferja so čez pol ure potegnili izpod avtomobila že mrtvega. Nasprotno pa je dobil le manjše praske sprevodnik, ki je bil v usodnem trenutku v zadnjem delu avtobusa.

V grob je šel po prstan za nevesto

V decembru je umrl v Siveu mladi krojač Ivan Kur. Ko so šestnajst dni pozneje pokojnikovi roditelji šli na njegov grob, so s strahom opazili, da je nekdo imel opravka z njim. Vso zadevo so sporočili orožništvu, ki je uvedlo poizvedbe in stvar kaj kmalu pojasnilo.

Mladič Karel Bajc, po poklicu sluga, se je hotel poročiti, a starši izvoljenke niso bili za to. »Ti si revež,« so mu rekli, »saj ji še poročnega prstana ne moreš kupiti.«

Da bi prišel do zlatega obročka, je Bajc odkopal grob pokojnega Ivana z rokami in nato še odprl rake, nakar je snel prstan z roke umrlega. Naslednji dan je Bajc nesel prstan k zlatarju z naročilom, naj ga zoži, da bo primeren za nevestin prst. Predno je zlatar izvršil naročeno delo, so orožniki Bajca izsledili in ga djali pod ključ.

Smrt zdravnika čudotvorca

V Hrudimu v Češkoslovaški je nedavno umrl v starosti 69 let znani zdravnik dr. Podrošek. Imeli so ga za »čudodelnika« in specialista za ozdravljenje kamenčkov v žolčnem mehurju. Vsak dan je prišlo k njemu več sto bolnikov, med njimi tudi mnogo inozemcev, ki so prišli v Hrudim iz najoddaljenih krajev, da si opomorejo od težke bolezni. Dr. Podrošek je vbrizgaval bolnikom neko vrsto injekcij, o katerih ni hotel dati nikomur pojasnila. Najbrž je dr. Podrošek odnesel tajnost uspešnega zdravljenja žolčnih kamnov v — grob.

V ognjenik z bombami

Z otokov Havaji v Velikem oceanu, ki so pod ameriško oblastjo, poročajo, da je tamkaj ognjenik Mauna Loa že dolgo strah in trepet prebivalstva. Iz ognjenikovega žrela se je ulila lava, katera je še samo 6 km oddaljena od vodovoda glavnega mesta Hilo. Oblasti se trudijo, da bi tok lave naravnali proti morju. Doslej je bilo vse prizadevanje zaman. Sedaj pa so nad sovražni vulkan spustili bombas

letala, katera z bombami obmetavajo vulkanovo žrelo, hotoč ga zamašiti. Če pa to ne bo nič pomagalo, bodo vojaški pionirji zemljo okrog lavinega toka z dinamitom tako razorali, da se bo lava morala obrniti proti morju. Ze sedaj pa so okoliški pašniki in nasadi v veliki nevarnosti. Kakor poročajo iz Hila, je težko vojaško letalo vrglo 600 funtov težko bombo tik pred lavin tok, ki se nad 70 m na široko vali proti vodovodu. Drugi letalci, pa so — seveda zelo z viška — bombardirali ognjenikovo žrelo, ki bruha že od 21. nov. Ti poskusi so prvi, da bi človeška roka ukrotila ognjenik. Kakor poročajo zadnje vesti, so letalci dosegli svoj cilj. Z bombami so usmerili tok lave, da se je izlila namesto v mesto, v morje.

Vedno težji položaj v Italiji

Italijanom na afriškem bojišču ne gre tako gladko in dobro, kot so si zamišljali. Se težji pa postaja njihov položaj v domovini. Splošna brezposelnost je vsaj toliko občutna, kot pred vojno, a zimska pomoč je zelo zmanjšana. Domači promet z avtomobili je zelo skrčen, ker je gorivo predrago in obeta biti zaradi ukrepov Zveze narodov proti Italiji še dražje. Omejena je tudi prodaja železa, mesa in še drugih potrebščin, zakaj vojska rabi mnogo. Zlata zaloga se izčrpava, ker mora Italija v zadnjem času nabave iz inozemstva plačati v zlatu.

Da vsaj nekoliko podprejo hudo prizadeto blagajno, so priredili zlato zbirko prstanov in drugih dragocenosti. Celo kralj in kraljica sta kot prva žrtvovala svoja poročna obročka. Oddaja zlata je bila na videz svobodna, a dejansko prisilna. Nikdo si ne upa na rokah več nositi zlatega prstana, ker bi ga fašisti gotovo proglasili za sovražnika države. V zameno za zlato prstane dobijo darovalci in darovalke železen obroček z napisom: »Oro per la patria« — zlato za domovino. Zlata zbirka je lepo uspela (dobili so menda za 1¼ milijarde zlatih reči), vendar pomeni le kapljo v morje, zakaj milijarde, ki jih potrebuje Italija vsak mesec za vojaške namene, ne more trajno nadomestiti nobena prostovoljna zbirka, temveč samo velika, odločilna zmaga nad Abesinci, ki pa je še daleč, želo daleč...

Nemčija in Jugoslavija

Te dni se je predstavil voditelju nemške države Adolfu Hitlerju novi jugoslovanski poslanik v Berlinu dr. Cincar-Marković. Ob tej priliki je nemški državni kancler našemu poslaniku rekel tudi to-le:

Iz vaših besed z radostjo spoznavam, da goji vaša vlada željo utrditi prijateljske odnose med našima dvema državama in da vidite, gospod poslanik, svojo nalogo v tem, da sodelujete pri zgraditvi teh vzajemnih prijateljskih odnosov. Jaz osebno kakor tudi državna vlada imava isto željo in sva istega mnenja, da so podani najboljši pogoji za nadaljnje zblizanje naših dveh držav na kulturnem in gospodarskem polju. Prepričan sem, da se bodo prirodne in pogodbenne osnove odnosov med našima dvema državama tudi v bodoče pokazala kot varno jamstvo za nadaljnji povoljni

razvoj teh odnosov. Lahko ste prepričani da bo nemška vlada storila vse, da vam olajša vaše velike in važne naloge. Iskreno se vam zahvaljujem za izraze prijateljskih čustev, ki jih sporočate meni in nemškemu narodu. Prosim vas, da obenem sprejmete moje in nemškega naroda tople želje, ki jih izražamo za Nj. Vel. kralja, Nj. kr. Vis. kneza-namestnika, visoko namestništvo in kraljevsko vlado.

Vožnja v smrt

Na progi Halle—Erfurt v Nemčiji se je zgodila 24. decembra zvečer strašna nesreča pri postaji Grossheringen. Brzec Berlin—Bassel je zadel v poštni vlak iz Erfurta. Suneč je bil grozovit. Dvajset vozov obeh vlakov se je preobrnilo. Žrtve znašajo 28 mrtvih, 30 težko ranjenih in okoli 50 lažje ranjenih.

Postaja Grossheringen ima samo eno kretnico. Oba tira se križata na železnem mostu preko mesta Saale tik postaje. Poštini vlak je krenil iz Grossheringena v pravcu na Halle, pa je ravno na mostu zadel vanj brzi vlak D 44, ki je pridrdral iz Berlina. Brzi vlak je tako rekoč na kretnici presekal poštne. Večina vozov se je preobrnila, en voz pa je padel preko mosta v reko. Poštini vlak je bil poln potnikov, ki so se peljali vsak na svoj dom, da praznujejo sveti večer. Postane-nadželstvo v Grossheringenu je, da doprinese svoje k božičnemu prazniku, postavilo blizu proge božično drevo z malimi žarnicami. Ravno poleg tega drevesa, podobne miru in radosti, se je zgodila nesreča.

Odklanja porotnike z manj kot 90 kg teže

Pred sodiščem v ameriškem mestu Catunugi se je nedavno odigral izreden primer. Ob priliki običajnega vprašanja zagovornika obtoženca in zastopnika zasebnega tožitelja, če morda zahtevata izključitev kakšnega porotnika, je zagovornik obtoženca predlagal, naj se izključijo vsi porotniki, ki nimajo vsaj 90 kg telesne teže. Svoj predlog je zagovornik utemeljeval s tem, da imajo po njegovem mišljenju debeli ljudje bolj mehka srca od mršavih. Sodnik je ustregel zagovornikovemu predlogu. Vendar ta ni imel uspeha, ker so tudi debeli porotniki bili to pot brez sra, saj so naložili obtožencu 15 let ječe.

DROBTINE

Afriški telegraf Angleški potolovalec Green se je pravkar vrnil z dolge ekspedicije v Osrednjo Afriko. Med drugim poroča o zamorski telegrafiji, kako si afriška plemena sporočajo raznovrstne vesti na dolge razdalje potom bobnov. Četudi poznajo do 600 afriških jezikov, sklepa Green, da morajo imeti črna plemena poseben skupen jezik za bobenske znake. Bobnarji se vadijo v svoji umetnosti že od najbolj zgodnje mladosti, da izvabijo iz instrumentov vse mogoče glasove, ki spominjajo naravnost na človeško govorico. Green pripoveduje, da izvedo Afrikaner na jugu zanimive vesti prej potem svojih bobnov, kot pa evropski kolonisti, ki imajo na razpolago brzojave, radio, pošto in liste.

Bogata in hkrati revna Amerika. Na Dunaju je pred tedni govoril znani potnik po svetu in pisatelj dr. Colin Ross o ameriškem prilikah. Tole je med drugim povedal: Še vedno je za mnoge izmed nas Amerika obljubljena dežela, kjer ima vsak svoj avto. Sedaj pa je v Ameriki ponekod tako, da imajo mnogi sicer avtomobile, pa si ne morejo kupiti bencina in zato zanj prosjajo. Kdor ima denar, se vozi z dražjo železnico, kdor ga nima, se poštuje svojega voza. Glavno vprašanje sedanje Amerike je: Kako preprečimo izobilje, ki nas uničuje? Polovica ameriškega ljud-

Leninom in nevestam

riporočamo za nakup bale po posebno znižanih cenah sledeče vrste blaga:

ontenina bela in rujava . . .	cd Din 5— do 9—
vojno široko za rjuhe . . .	» » 12— » 19—
rpežno za kapne šir. 180 cm . . .	» » 22— » 26—
vilh za modroce šir. 120 cm . . .	» » 16— » 28—
lotaste odeje v vseh barvah . . .	» » 95— » 150—
lanlaste deke v modr. barvah . . .	» » 30— » 95—
osteljne garniture (3 komadi) . . .	» » 220— » 360—
Perje za blazine kg po Din 12—	20— 30—

alje velika izbira blaga za moške in damske ročne obleke, za vsakdanje obleke, trikotajo, plinske jopice praznične srajce in kravate, moške damske dežnike, svilene rute in šerpe, nogavice, skavice, ročne torbice itd. Ženini in neveste dobijo pri nakupu nad 500 Din 5%, pri nakupu nad 1000 Din 10% popusta v blagu. Sklicujte se na ta inserat!

Se prav toplo priporoča trdika

I. Gorčičar „pri Ivanki“

Ljubljana. Sv. Petra cesta 29

va se trudi in peha v potu svojega obraza, da nihi to, kar druga polovica prideluje. Z dobro organizacijo bi vlada lahko nudila vsakemu državljanu poleg vode in luči še moko, meso, mleko in to vse zastonj. In vendar danes v Ameriki udije kljub izobilju umirajo od lakote in bede. Upo je za mladino, katere se počasi loteva pravi bup, ki jo tira v komunizem. Istočasno pa nasten med ljudstvom zanimanje za versko življenje.

Številke, številke. Zenevski pomožni odbor za nisanje bede je objavil svoje letno poročilo. Po m izveščju je l. 1933 umrlo na svetu zaradi lakote 2.300.000 ljudi. Približno milijon oseb je zaradi nevdržnosti položaja pospešilo svoj konec s umorom. V istem razdobju pa so se po zanejivih poročilih namenoma uničili 568.000 vagonov šenice, 144.000 vagonov riža, 267.000 vreč kave in 2.500.000 kg sladkorja. To se je zgodilo zaradi ga, da ne bodo cene za te proizvode še bolj pale. Pomožni odbor pripominja, da bi se dalo s smi živili rešiti vsaj 1.540.000 ljudi, toda nihče ni genil z mezinem, da bi se to zgodilo.

Clovek malo je. Kaj bi nilo, če bi človek v nem dnevu pojedel 120 ali recimo vsaj 60 kg hrane? Ne moremo si tega predstavljati, a vendar je v rekord, s katerim se lahko postavlja cela vrsta ivali. Mala tačica sne v 24 urah n. pr. dvakrat pliko hrane, kolikor znaša njena telesna teža. V domem apravi celo trikratno težo vase. Pred ratkim so opazovali ujetega krlja, ki je v enem nevu z lahkoto pospravil 60 do 70 odzadnih črvov. rvi so tehtali skupaj okrog 90 g, krt sam pa 85 g. e upoštevamo takšne številke, se nam mora vieti človek slab jeдец. Z običajnim tekom sne za no svojo telesno težo komaj v enem mesecu.

Čas mrzle vode bi rad. V poletnem času bi isekel rad imel čas mrzle vode, ki mu je niti ajboljši vodovod ne more dati. Led je razmero- na tudi drag. Zato vzemi lonec, ki ni vsaj na eni hrani popolnoma uglasen, temveč raskav, obdaj ga mokro flanelo, in sicer tako, da ne ostane niti el posode nepokrit, da ne more zrak do nje. Lonec napolni z vodo in ga postavi na okno, da bo el dovolj prepiha. Pazi, da bo flanela ves čas dovolj vlažna. V eni uri postane voda v posodi arzla kakor led. Radi izhlapevanja mokre flanelle izgublja voda v loncu toplo. Poizkus se posreči uelo v vročih južnih krajih.

Čuda starih Rimljanov. Mussolini je odredil lu- raznenje Nemiskega jezera, na katerega dru je le- gala po rimskih zgodovinarjih znana ladja cesarja Kaligule. Ko je jezero odteklo, se je prikazala na dan imetno stesana cesarjeva ladja nekoliko poškodova- na, vendar v svojih delih dobro razločljiva. Prednik cesarja Kaligule Tiberij se je nekoč izrazil: Kaligula to cesar, ko se bo s svojimi vranci vzil po Bajskem orju. Kaligula je takoj, ko je prišel na prelo, od- žel, naj se zasidrajo na razdaljo 5 km teži čolni. o njih so položili deske in te pokrili s prstjo. Vrtro- vi cesar se je nato peljal brez morje s svojimi vranci. Kaligula je prišel tudi z zidanjem velikega niskega vodovoda, ki je dolg 65 km in še danes a o visoki tehniški izobrazbi Rimljanov. Vodo- d še danes služi svojemu namenu.

Iz nekdanjega nearečnega cesarstva. Cesarska Kitajska se je ponahala s tem lepim naslovom. Cesarstvo je zaenkrat nadomestila republika, razmere so pa približno iste, vse prej kot nebeške. To spr- čuje sledeče poročilo iz Shanghaija: Tamkajšnje pro- stovoljno pogrebno društvo je izdalo letno poro- čilo svojega delovanja. Pravi, da je v teku enega leta pokopalo 36.000 mrtičev. In kaki mrtiči so bili? Taki, ki niso imeli nobenega svojih, ki bi se briga- za njih pogreb. Kjer so umrli, tam so obležali, kot poginola žival. Med temi trupli je bilo 7000 otrok. Pobrali so jih po raznih smetiščih, kamor so jih matere ali mrlive ali še žive pometale, ker jih niso mogle preživeti, oz. jim oskrbeti dostojnega pogreba.

NAZNANILA

n Tržič. Kat. prosvetno društvo v Tržiču priredi v ponedeljek, dne 13. t. m. zvečer ob 8 v »Našem domu« skioptično predavanje. Predaval bo ob dvajsetletnici umika Srbov čez Albanijo vojni prostovoljec g. Fran Ra- dešek iz Ljubljane. Predavanje bo zelo za- nimivo in ga bodo pojasnjevale številne slike. u Praški komorni kvartet (naslednik Ziko- vega kvarteta) koncertira v Ljubljani v petek, dne 17. t. m., v Filharmonični dvorani v Ljubi- ljani. Par dni zatem, v torek 21. t. m. pa kon- certira prav tam svetovnoznani ruski pianist Orlov.

u Zopet se je prišel po božičnih praznikih redni pouk na šoli Glasbene Matice v Ljubljani. Starše prosimo, da pošljejo gojenke k pouku.

n Pred štirinajstimi dnevi se je zatekel pes srednje velikosti, rjav, z belimi lisami in s krat- kim repom ter dolgimi ušesi. Dohi se pri Ja- neznu Grilu. Velika vas št. 89, p. Moravce.

n Sadijska podružnica v Litli ob Savi ima v nedeljo, 12. januarja po 10. naši v 6. razr. litjs- ke narodne šole redni občni zbor. Vsi sadijari in vrtnarji vljudno vabljeni. — Odbor.

n Kraljeva organizacija Jug. rad. zajednice na Brezovici priredi v nedeljo, 12. januarja dva vo- livna shoda. Prvi bo ob 7 jutraj v Katoliškem domu na Brezovici, drugi ob 10 v Notranjih go- ricah. Vsi volivci se vabite, da se obeh shodov udeležite. Na svidenje!

n Slike o evarističnem kongresu v Ljubljani bodo kazali v Goricah pri Gočniku, dne 19. janua- rja in sicer ob 10 dopoldne in ob pol 3 popoldne.

Senčur. Katoliško prosvetno društvo se je po dolgem prisilnem spanju zopet prebudilo. Prihod- nji teden bodo prišli društveni odborniki po skrom- no članarino. Z veseljem jim darujte! Pa še nekaj: Svoje umrle člane bo društvo postatilo s sprem- stvom na njihovi zadnji poti.

DOBRO ČTIVO

Vsaki slovenski gospodinjji priporočamo sle- deče praktične knjige:

Arkova Ema, **Priročnojevanje perila** po ži- votni meri, 64 strani Din 40. Knjiga obsega zbirko najpotrebnejših krojev za moško, žen- sko, otročje in hišno perilo.

Humeč, **Sadje v gospodinjstvu**. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in konserviranju sadja in zelenjadi. III. pomnožena in predelana izdaja — ima 100 strani in stane nevezana Din 24 vezana Din 32.

Humekova, **Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih**. (Vegetarijanska hrana) vezana Din 40, nevezana Din 30, ter ima 234 strani. Ze nad 30 let oznanja in propagira sloveči švicarski zdravnik dr. Bircher-Beimer nauk o prehrani brez mesa, pripravljeni po načinu, ki odgovarja sedanjim vedu o prehrani. Rastlinska in presna prehrana naš organizem krepi; samomesna prehrana je pa velikokrat vzrok raznih obolenj. Poskusite tudi Vi s to hrano.

Kump S. Deodata, **Naši gostje**. Kako jim strežemo, 108 strani in bogato ilustrirano. Ve- zana stane Din 45. — Knjiga je potrebna tako gospodinjji, kuharicam, natakaricam in stre- žajem po gostilnah in hotelih. Kako pripraviti mizo, razvrstiti posodo in jedilni pribor vse to zveš in te knjige.

Purgaj S. M. Livina, **Gospodinjstvo**. Na- vodila za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. II. poznočeno izdaje s 156 slikami. Din 40, vezano Din 60.

RADIO

PROGRAM RADIO LJUBLJANE

od 9. januarja do 16. januarja 1936.

Cetrtrek, 9. januarja: 12 Plošče. 12.45 Vremen- ska napoved, poročila. 13 Napoved časa, objava sporeda. 13.15 Plošče. 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18 Radijski orkester. 18.40 Sloven- ščina za Slovence. 19 Napoved časa, vremenska napoved, objava sporeda, poročila. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos iz Beograda. 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15 Koncert Radijskega orkestra. — Petek, 10. januarja: 12 Plošče. 12.45 Vremenska napoved, poročila. 13 Napoved časa, objava sporeda. 13.15 Kino orgle na ploščah. 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18 Zenska ura: O služkinjah in štednji. 18.20 Plošče. 18.40 Avtorsko pravo. 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 19.30 Nac. ura. 20 Francoska baladna glasba. 20.40 Pla- ninska oprema za zimo. 22 Napoved časa, vremen- ska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15 Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnik«. — So- bota, 11. januarja: 12 Plošča za ploščo, naprev. 12.45 Vremenska napoved, poročila. 13 Napoved časa, objava sporeda. 13.15 Plošča za ploščo, naprev. 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18 Za delopust. 18.40 Predavanje o zunanji politiki. 19 Napoved časa, vremenska na- poved, poročila, objava sporeda. 19.30 Nac. ura. 20 Poglejmo na Notranjsko. 22 Napoved časa, vremen- ska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15 Koncert radijskega orkestra. — Nedelja, 12. janua- rja: 8 Napoved časa, poročila, objava sporeda. 8.15 Telovadba. 8.45 Plošče. 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. 9.45 Versko predavanje. 10 Ura operetne glasbe. 11.40 Mladina. ura: Otroci pred mikrofonom. 12 Napoved časa, objava spo- reda, obvestila. plošče. 12.30 Naši tekmovalci se pripravljajo za olimpijado. 15 Kmetijska ura. 15.20 Po domače. 16 Gospodinjjska ura: Sladkor v go- spodinjstvu. 16.15 Koroški Slovenci pojor. 16.30 Razvoj slov. drame. 19.30 Nac. ura: Naši ljudje v Ameriki. 20 Napoved časa, poročila, objava spo- reda. 20.15 Pesem in ples! Radijski jazz in pevski kvartet. 21.15 Citraški koncert. 22 Napoved časa, vremen. napoved, poročila, objava sporeda. 22.15 Radijski orkester. — Ponedeljek, 13. januarja: 12 Ob modrih vodah havajskih (plošče). 12.45 Vremen- ska napoved, poročila. 13 Napoved časa, obja- va sporeda. 13.15 Uverture na ploščah. 14 Vremen- sko poročilo, borzni tečaji. 18 Zdravniška ura. 18.20 Plošče. 18.40 Kulturna kronika: O lanskih etarinskih izkopninah. 19 Napoved časa, vremen- ska napoved, poročila, objava sporeda. 19.30 Nac. ura: Dnevi in noči na našem Jadranu. 20 Kon- certne suite (Radijski orkester). 21 Koncert ko- mornega tria. 22 Napoved časa, vremenska napo- ved, poročila, objava sporeda. 22.15 Za ples in kratak čas. — Torek, 14. januarja: 12 Iz čeških oper (plošče). 12.45 Vremenska napoved, poročila. 13 Napoved časa, objava sporeda. 13.15 Baladnje (plošče). 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18 Vsakemu nekaj (Radijski orkester). 18.40 Filozo- fija zadružnega gospodarstva. 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, ob- vestila. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos iz Zagreba: ope- ra Luiza-Charpentier. — Sreda, 15. januarja: 12 Pesmi in plesi iz Španije (plošče). 12.45 Vremen- ska napoved, poročila. 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15 Orkestralni koncert (plo- šče). 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18 Šola na smučeh. 18.20 Storček in njegovo burkasto živ- ljenje. 18.40 Organizacija berlinske olimpijade. 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, obja- va sporeda, obvestila. 19.30 Nac. ura: Mesečni kul- turni pregled — iz Beograda. 20 Zbor malih har- monikarjev in pevcev. 21 Spevi in naprevi iz raz- nih oper. 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 22.15 Koncert Radijskega orkestra.

Majdič L. **Nasveti za hišo in dom**: neve- zana stane Din 20, vezana Din 30, ima 410 strani. — Vsaka gospodinjja in gospodar dobi v knjigi za svoja opravila praktičen nasvet in navodilo, saj jih je v knjigi okoli 1500 sa- mih preizkušenih navetov, katerih se naše gospodinjje ali gospodarji z uspehom poslu- žujejo.

Remec M. **Varčna kuharica**. Zbirka na- vodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi za naše kmetijske, delav- ske in meščanske kuhinje. Pa tudi mestne gospodinjje bodo z veseljem segle po tej prak- tični a po ceni kuharski knjigi Din 26.

Smokve in rozine za žganjekuho

nadalje

rozine, grozdite (vamperle) limone, pomaranče, mandarine ter vse drugo južno sadje

ima stalno na zalogi
po brezkonkurenčnih cenah

M. Stele & I. Pielick - Ljubljana

Pogačarjev trg (v Škofijski palači)

Krava pred sodiščem. Nobena redkost ni bila v srednjem veku, da so morale pred sodnika tudi živali. Če je n. pr. krava koga usmrtila, je morala biti ubita. V srednjem veku je zabeleženih več primerov, ko so bili na smrt obsojeni prašiči, konji in druge živali. Neki ruski kmet na Kavkazu je celo tožil svojo kravo, da mu daje premalo mleka. Krava je morala pred sodnike in ker se ni mogla sama zagovarjati, so ji dodelili branitelja. Njen lastnik tožitelj jo je pred sodniki zelo ogorčen obtoževal, ker mu daje premalo mleka, in je zahteval strogo kazen. Obtoženko pa je odločno branil zagovornik in trdil, da ni ničesar kriva, marveč je kriv vsega lastnik tožitelj sam, kjer je z njo slabo ravnal in jo preslabo krmil. Zaradi krme pa mu krava ni mogla dajati zaželenih količin mleka. Sodišče je bilo istega mnenja in je kravo osvobodilo vsake krivde, lastniku pa je naročilo, da jo mora dobro krmiti.

Franciščanski samostan je pogorel v nemškem Münstru.

Plaz je zasul 13 gimnazijcev na pobočju švicarske gore Flieg.

ŽULJI

Ce so Vaše nuge občutljive, če Vas žulji bodejo, grizejo in pečejo dodajte vodi Saltrat Rodell, dokler ne dobi videz mleka. Ko pomohčite nuge v to mlečno kopeli, se bo izločil kinik, ki je nosilec zdravih soli, prodri bo v znojnice, zdra-več in umirjačo kožo in kožno tkivo. Žulji Vas ne bodo več grizli in pekli. Krvni obtok bo popolnoma obnovljen in občutili se boste prijetno in zadovoljno. Žulji se bodo omehtali v veliki meri, da jih bo mogoče popolnoma odstraniti s ko-remno vred. Odrgnjena mesta se bodo zacelila, otekline pa bodo splahnele. Lahko boste nosili čevlje za celo številko manjše kakor poprej.

Saltrat Rodell se prodaja povsod v strokovnih prodajalnah z našim jamstvom. Njegova cena je zelo zmerna.

BREZPLAČNO. Za vsakega posebnega dogovor s izdelovalci lahko sedaj vsak žitelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljate denarja. Naslov: M. Neumann, service 21-D, Zagreb, Botkovičeva ulica 44.

DROBTINE

Kravo bi odstopil, kokoši pa ne. Konzervativci: »Torej vi ste za splošno razdelitev premoženja?« — Socijalist: »Da, povsem.« — Konzervativci: »Ali bi hoteli odstopiti polovico števila vaših krav?« — Socijalist: »Z veseljem.« — Konzervativci: »In tudi toliko kokoši?« — Socijalist: »Ne, to je pa druga stvar.« — Konzervativci: »Razložite mi to.« — Socijalist: »Pomnite, jaz imam samo nekaj kokoši, pa nobene krave.«

Se nekaj o tabaku. Po najnovejših podatkih pokadijo največ tobaka v Holandski, kjer odpade na posameznega kadilca 11.20 kg na leto. Holandski sledi Amerika z 11 kg, Belgija z 10 kg, Švica z 9.20 kg, Rusija in Francija s 3.80 kg, Italija z 2.80 kg in Anglija z 2.40 kg. Tobakovo rastlino so prinesli v Evropo l. 1558. Do l. 1848 je bilo kajenje po ulici strogo prepovedano. Kdor je šel s tlečo cigareto mimo straže, je moral plačati tri tolarje kazni. Nikotin, strup, ki je v tobaku, se imenuje po francoskem poslaniku v Lizboni, Jeanu Nicotu, ki je vpeljal tobak v Francijo. Po njem je dobila tudi rastlina ime (Herba nicotiana). Turški sultan Amurat IV. je ukazal podložnike, ki so jih zasledili pri kaj, javno bičati z skozi nos vtaknjeno pipo in jih dal, če so jih znova zalotili, obglaviti.

Najmanjši človek na svetu je najbrž Američan Vernan Riter. Star je 21 let in je visok samo 55 centimetrov, a tehta samo 8 kilogramov. Najmanjši človek sveta je do-potoval te dni v Pariz, kjer ga vse občuduje.

Kaj pomenita imena Abesinija in Etiopija? Neguševo cesarstvo se lahko ponaša s tem, da nosi dva imena. Beseda Abesinija je arabskega izvora in pomeni mešanico. V deželi je namreč prava mešanica raznih narodov in jezikov. Abesinci pa raje imenujejo svojo deželo Etiopijo, kar pomeni deželo zagorelih obrazov. To ime je tudi uradno.

Koliko različnih poštanih znamk je na svetu? V Londonu je izšla knjiga s pregledom lani iz-danih poštanih znamk iz vsega sveta. Do začetka letošnjega leta so poštne uprave vseh dežel na svetu izdale 60.775 različnih znamk, od teh jih odpade 19.210 na Evropo, 11.153 na Azijo, 14.315 na Afriko, 13.964 na Ameriko. Vsako leto pride v promet približno 2000 novih znamk. Mnoge iz-med teh so prave zanimivosti, tako japonske svile-ne znamke i. dr. Tako zvani filatelisti, t. j. zbiratelji znamk, imajo z njimi posebno veselje, in so iz svojega sporta ustvarili že pravo znanost, ki ima eno veliko lastnost, da je namreč v resnici mednarodna.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, mišljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tednik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu. Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli velezanimivi knjigi. Letna naroč-nina 70 Din, ki jih na naš račun nakažite Zadrugi gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske po-trebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Z šivalna stroja

»Singer«, ženski po-grezniv, skoraj nov 2200 Din in aparatki protim Kladezna 26. Ljubljana.

Ženiti!

Prav le e tri e-uknje nobe-ke si nabavite najblišje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14.

Dekle

stara od 17 do 20 let mo- pridna in pošlena se spre me v dobro in krkvaško hišo za vsa hišna dela. Zelo se, da je dobra ča anca Mar-tružbe. Je stavit sa- je v oira česta št. 29 I. nad-tr

Prodajam žrebca

licencovanega 2½ let starega črni je barve Naslov v upravi »Do-moljubac« pod št. 33.

Fanta

krepkega in po- stenege (kmet-skih sta štev) sprej-mem za klepar-ko obrt, hran- in stanovanje pri mojtru. - Ponudbe na Kleparstvo Zibret, Ra-deče pri Zid. mostu.

Somostojen krojač

išče stano- vanje kjerkoli na d-želi, kjer je po-treben dober krojač. - Ponudbe u- pravi Domol-ju za pod »Samske« št. 301.

Harmonike

naibolje izde u e I ugost. izde ovamice F Kuc er, postaja Dre-nov grič pri Ljubljani, Z- cenik se priložiti zaim e

Genelji

27 obratov, štiri prestave radi nabave elektromotorja prodajalnik, Ko- za- je št. 4.

Prodajam brejo sv. njo

Franc Vidie, Sostro- št. 22.

Kmečki fant,

star 20 let, va en vsega kmečkega čela in ži-vne. išče sužbo. Na-stopi takoj. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 302

Novo hišo,

njliva, vrt, gospodarsko poslopje, poceni prodajalnik, Kozarje št. 74. Trž. c

400 letuica odkritja Kanade. V oktobru leta 1535 je stopil prvi beli človek na kanadska tla. Bil je to Francoz Jakob Cartier, ki je s svojimi ljudmi došel na mesto, kjer je danes Montreal. Tod so se letos vršile velike svečanosti, katerih so se udeležili tudi francoski misijonarji, katerih posebna zasluga je duševni podvig Kanade.

Smrekove in borove storže

kupuje v večjih množinah

Kmetijska družba v Ljubljani

— Infekcijske (nalezljive) otroške bolezni. V letih 1818—1874 je na ruskem pomrlo radi po-rodniške mrzlice 314.579 mater, to je 84 odstotkov, leta 1874 celo 88 odstotkov na 10.000 novorojenčkov. A od leta 1874 do 1892 jih je umrlo le še 15 odstotkov mater. A če je leta 1922 narasel odstotek porodniške mrzlice na 27 in pol odstotka in leta 1923 na 29 odstotkov in se je leta 1932 spet zni-žalo na 25 odstotkov, je vzrok le ta, ker se je raz-pasla zločinska navada odprave plodu. — Zelo se je pa zmanjšala umrljivost otrok radi nalezljivih bolezni, kakor radi ošpic, škrlatinke, oslovskega kašlja difterije (vratnike). Leta 1886 je bilo še 14 odstotna umrljivost, a leta 1932 samo še 1 odstotna na 10.000 otrok. Tudi pri nas je umrljivost rad-teh bolezni zmeraj manjša, ker imamo pač na raz-polago razne serume za injekcije zoper te bolezni vendar je še zmeraj dosti smrtnih slučajev.

Za žganjekuho

dobite najboljše brinje, fige in rozine pri tvrdki FRANC POGAČNIK d. z. o. z., Ljubljana, Tyrševa cesta 33 JAVNA SKLADIŠČA (Balkani)

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-48. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-98. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čec